

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÄÄ'MTE'ĠĠ
SAAMELAISKÄRJÄT

SAAMELAISKULTTUURIKESKUS

STRATEGIALÄHTÖINEN TILA- JA TOIMINTASUUNNITELMA

HANKESUUNNITELMA 15.5.2007

ISS Proko Oy

SISÄLTÖ

1	YHTEENVETO	3
2	YLEISTÄ KULTTUURIKESKUSHANKKEESTA	4
2.1	Yleistä kulttuurikeskuksen päätoimijoista	4
2.2	Saamelaiskulttuurikeskushankkeen yleiskuvaus ja perustelut	4
2.3	Hankkeen tähänastiset vaiheet.....	5
3	STRATEGIALÄHTÖISEN TILA- JA TOIMINTA- / HANKESUUNNITELMAN LAADINTA.....	5
3.1	Osapuolet ja organisointi	5
3.2	Asiakirjan sisältö	6
3.3	Pidetyt kokoukset ja tapaamiset	6
3.4	Käytössä olleet aikaisemmat selvitykset.....	6
3.5	Käytetyt pinta-alakäsitteet.....	6
4	RAKENNUSHANKKEEN LÄHTÖKOHDAT	6
4.1	Yleistä	6
4.2	Käyttäjäosapuolet ja nykyiset tilat.....	7
4.3	Hankkeen toteutus	9
4.4	Valtion toimitilastrategia	9
4.5	Tilatarjonta / tonttivaihtoehdot.....	9
5	HANKKEEN YLEISET SUUNNITTELUTAVOITTEET	10
5.1	Rakennuksen toimintakonsepti.....	10
5.2	Imagotavoitteet	10
5.3	Ympäristö- ja elinkaaritavoitteet.....	10
5.4	Turvallisuustavoitteet	11
6	KULTTUURIKESKUKSEEN TULEVAN TOIMINNAN KUVAUS.....	11
6.1	Saamelaiskäräjät	11
6.2	Lapin lääninhallitus	12
6.3	Saamelaisyhdistykset	12
6.4	Inarin saamelaiskirjasto	13
6.5	Saamelaisalueen koulutuskeskus.....	13
7	TILATARPEET JA TILAOHJELMAT	14
7.1	Toimistotilat, yleistä.....	14
7.2	Saamelaiskäräjien tilat.....	14
7.3	Saamelaisyhdistysten tilat.....	15
7.4	Saamelaisalueen koulutuskeskuksen tilat	15
7.5	Inarin saamelaiskirjasto	16
7.6	Yhteistilat.....	16
7.7	Piha-alueet ja pysäköinti	18
8	TILOJEN VÄLISET YHTEYDET, YHTEISKÄYTTÖ JA KÄYTTÖASTEET	18
8.1	Tilojen väliset yhteydet ja yhteiskäyttö.....	18
8.2	Tilojen käyttöasteet	19
9	TILOJEN TEKNISET OMINAISUUDET	19
9.1	Tekninen laatutaso, yleistä	19
10	SELVITYS TONTISTA	20
10.1	Sijainti ja kiinteistötiedot.....	20
10.2	Kaavatilanne, asemakaava ja rakennusoikeus.....	20
10.3	Tontin ja ympäristön rakennuskanta	20
10.4	Tontin tekniset ominaisuudet	21
10.5	Tontin maisemalliset ominaisuudet.....	21
11	TARVITTAVAT VIRANOMAISTOIMENPITEET	22
12	HANKKEEN LAAJUUS.....	22
12.1	Laajuustiedot.....	22
12.2	Vertailu edelliseen tilaohjelmaan	22

13	HANKKEEN KUSTANNUKSET	22
13.1	Rakennuskustannukset, laskentaperusteet ja kustannusjako	22
13.2	Tonttikustannukset.....	23
13.3	Muut kustannukset.....	23
13.4	Hankkeen rahoitus	23
14	VUOKRAKUSTANNUKSET JA VUOKRAUS	24
15	HANKKEEN AIKATAULU	24
15.1	Hankkeen tavoiteaikataulu	24
15.2	Päätöksenteko	25
16	LIITTEET	25

1 YHTEENVETO

- ☐ Saamelaiskulttuurikeskushankkeen tarkoituksena on luoda saamelaisille paremmat edellytykset omaehtoisesti ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan.
- ☐ Keskeiset toimijat kulttuurikeskuksessa ovat saamelaisten itsehallinnollinen edustuselin Saamelaiskäräjät sekä valtion oppilaitoksena toimiva Saamelaisalueen koulutuskeskus. Saamelaiskäräjien nykyiset tilat ovat teknisesti ja toiminnallisesti hyvin puutteelliset. Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kulttuurikeskukseen sijoitettaville toimintoille ei ole riittäviä tiloja nykyisessä toimipaikassa eivätkä tilojen tekniset ominaisuudet täytä opetukselle asetettavia vaatimuksia. Muita toimijoita ovat Inarin kunnan kirjastotoimi, saamelaisyhdistykset ja Lapin lääninhallitus.
- ☐ Inarin kirkonkylään rakennettavan Saamelaiskulttuurikeskukseen tehdään tilat saamelaiskulttuuriin liittyvälle toiminnalle, Saamelaiskäräjien hallinnolliselle toiminnalle sekä saamelaiselle opetus- ja tutkimustoiminnalle. Rakennuksen keskeisiä tiloja ovat monitoimi- ja palveluaulan ympärille ryhmittyvät yhteistilat: esiintymis- ja monitoimitilat, kirjasto ja ravintola. Nämä tilat ovat tavallisten, eri-ikäisten saamelaisten kohtaamispaikkoja, saamen kielen elävän käytön ja sosiaalisten kontaktien solmimispaikkoja. Yhteistilojen käyttö on tärkeä osa kaikkea rakennuksen toimintaa. Toisiinsa limittyen eri osatoiminnot tukevat toisiaan ja samaan rakennukseen sijoitettuna voidaan saavuttaa merkittävää toiminnallista ja tilankäytöllistä synergiaa.
- ☐ Hanketta on valmisteltu yhtenä kokonaisuutena, joka sijoittuu sekä oikeusministeriön että opetusministeriön hallinnonaloille. Hanke toteutetaan valtion rahoittamana kansallisena erityishankkeena.
- ☐ Tilaohjelman 9.5.2007- päivätyn mukainen ohjelma-ala on **3070 ohm2**, huoneistoalaennuste on **3830 htm2**, bruttoala-ennuste **4670 brm2** ja tilavuusennuste **20 550 m3**. Tavoitehinta hintatasossa 4/2007 on **11 600 000 €** (ALV 0%).
- ☐ Hankkeen toteuttajana ja omistajana toimii Senaatti-kiinteistöt, joka vastaa hankkeen investoinnista ja perii toimijoilta investointiinsa perustuvaa vuokraa. Kulttuurikeskuksen vuokratukustannuksen voidaan em. kustannusarvion pohjalta arvioida olevan n. 1,1 M€/v. Tätä summaa korottavana tekijänä tulee olemaan toteutumisaikakohdan rakennuskustannusindeksin nousutaso. Vuokrassa tullaan ottamaan huomioon hankkeelle osoitettava EU-rahoitus käypää vuokranhintaa alentavana tekijänä. Lapin maakunta on varannut hanketta varten EU-ohjelmärahoitusta 5 M€. Lisäksi hintaa alentavat Inarin kunnan sitoumukset 1,3 M€.
- ☐ Nopeimmillaan hanke toteutuisi seuraavasti: mahdollinen arkkitehtuurikilpailu vuonna 2007, suunnittelu vuonna 2008 ja toteutus 2009-2010, jolloin hanke olisi valmis vuoden **2011** alkaessa. Tämä edellyttää, että hankkeen käsittely raha-asianvaliokunnassa ja neuvottelut Senaatti-kiinteistöjen kanssa voidaan ajoittaa samaan ajankohtaan arkkitehtuurikilpailun kanssa. Mikäli päätöksenteko tai suunnittelun aloittaminen viivästyy, siirtyy myös hankkeen valmistuminen.

2 YLEISTÄ KULTTUURIKESKUSHANKKEESTA

2.1 Yleistä kulttuurikeskuksen päätoimijoista

Saamelaiskulttuurikeskuksen päätoimijoita ovat Saamelaiskäräjät ja Saamelaisalueen koulutuskeskus. Muita toimijoita ovat Inarin kunnan kirjastotoimi, saamelaisyhdistykset ja Lapin lääninhallitus.

Saamelaiskäräjät

Saamelaiskäräjät on Suomen saamelaisten korkein, edustuksellinen poliittis-itsehallinnollinen elin, joka toimii oikeusministeriön hallinnonalalla. Käräjien toiminta perustuu siitä annettuun lakiin (974/1995) ja se on Suomessa ainoa toimielin, joka voi ilmaista saamelaisten virallisen näkemyksen heitä koskevista asioista. Saamelaiskäräjien ydintehtävänä on suunnitella ja toteuttaa Suomen perustuslaissa saamelaisille turvattua kieltä ja kulttuuria koskevaa itsehallintoa.

Saamelaisalueen koulutuskeskus

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen toiminta perustuu laissa (545/93) ja asetuksessa (649/93) sille määrättyihin tehtäviin. Oppilaitoksen tehtävänä on antaa koulutusta lähinnä saamelaisalueiden tarpeita varten, säilyttää ja kehittää saamelaiskulttuuria ja luontaiselinkeinoja sekä edistää saamenkielisen oppimateriaalin tuottamista. Oppilaitos on valtion omistama ja sen kotipaikka on Inarin kunta.

Oulun ja Lapin yliopistot ovat päättäneet Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa tehtävästä yhteistyöstä, jonka opetusministeriökin on katsonut tarpeelliseksi.

2.2 Saamelaiskulttuurikeskushankkeen yleiskuvaus ja perustelut

Inarin kirkonkylään rakennettavan Saamelaiskulttuurikeskukseen tehdään tilat saamelaiskulttuuriin liittyvälle toiminnalle, Saamelaiskäräjien hallinnolliselle toiminnalle sekä saamelaiselle opetus- ja tutkimustoiminnalle. Toisiinsa limittyen nämä osatoiminnot tukevat toisiaan ja samaan rakennukseen sijoitettuna voidaan saavuttaa merkittävää toiminnallista ja tilankäytöllistä synergiaa. Inarin kirkonkylässä sijaitsevat lisäksi muun muassa Siida (Saamelaismuseum ja Ylä-Lapin luontokeskus), Saamelaisalueen koulutuskeskus ja YLEn Saamelaisradio. Saamelaiskulttuurikeskus on suunniteltu osaksi tätä kokonaisuutta niin, että päällekkäisiä toimintoja ei synny, vaan että eri osatoiminnot tukevat toisiaan.

Hankkeen tarkoituksena on luoda saamelaisille paremmat edellytykset omaehtoisesti ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan sekä tukea saamelaisten yleisten elinolojen kehitystä. Kulttuurikeskus ajanmukaisine tiloineen antaa Saamelaiskäräjille paremmat edellytykset hoitaa saamelaisten kulttuuri-itsehallintoon kuuluvia tehtäviään. Kulttuurikeskus parantaa myös olennaisesti mahdollisuuksia levittää tietoa saamelaisista alkuperäiskansana. Saamelaiskulttuurikeskus tulee olemaan kansallisesti ja kansainvälisestikin kiinnostava ja vetovoimainen monikulttuurisuuden kohtaamispaikka.

Kulttuurikeskuksen tiloihin sijoittuva opetus- ja tutkimustoiminta liittyy valtion omistaman Saamelaisalueen koulutuskeskuksen toimintaedellytysten parantamiseen ja sen kehittämistoimintaan. Voidakseen paremmin toteuttaa laissa määritellyjä tehtäviään, oppilaitos tarvitsee ajanmukaiset tilat varsinkin kieli- ja mediaopetusta sekä virtuaaliopetusta varten. Virtuaaliopetuksen merkitys kasvaa, koska yhä suurempi osuus saamelaisista asuu saamelaisalueen ulkopuolella. Lisäksi kasvava yliopistoyhteistyö tarvitsee tiivistä yhteistoimintaa mm. kirjastotoimen kanssa. Saamelaiskulttuurikeskusrakennukseen sijoitettuna nämä toiminnot saavat asianmukaiset, nykyaikaisesti varustetut tilat, jotka tukevat opetus- ja tutkimustoimintaa. Merkittävää synergiaetua saavutetaan kulttuuritoimen tilojen yhteiskäytöllä.

Saamelaiskulttuurikeskus monine osatoimintoineen tulee lisäämään olennaisesti alueen vetovoimaisuutta ja hillitsemään osaltaan saamelaisnuorten halukkuutta muuttaa pois omalta kotiseudultaan. Kulttuurikeskus tarjoaa erityisesti koulutetuille saamelaisnuorille uusia ja mielenkiintoisia työmahdollisuuksia, kokoaa yhteen eri alojen saamelaisia osaajia ja toimii saamelaisyhteisön suunnannäyttäjänä, jossa eri alojen saamelaiset osaajat ylläpitävät ja kehittävät saamen kieltä ja kulttuuria omien arvojen, tietämyksen ja osaamisen perustalta. Lisäksi hankkeella on positiivisia vaikutuksia työllisyydelle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille.

2.3 Hankkeen tähänastiset vaiheet

Saamelaiskäräjät käynnisti kulttuurikeskushankkeen vuonna 2000. Ensimmäinen hankeselvitys valmistui 2001. Hankeselvityksen ehdotuksen pohjalta käynnistettiin Saamelaiskulttuurikeskuksen valmistelu- ja kehitysprojekti Sagu, joka päättyi vuoden 2002 lopussa. Saamelaiskäräjien ja Lapin liiton laatimassa, helmikuussa 2002 valmistuneessa selvityksessä esitettiin, että hanke toteutettaisiin kansallisena erityishankkeena.

Saamelaiskäräjien hallinnoima ja Lapin lääninhallituksen EU-varoilla rahoittama kolmivuotinen saamelaiskulttuurikeskuksen toiminta- ja laatuprojekti (Searra) päättyi elokuun lopussa 2006. Searran puitteissa laadittiin tarkennettu hankeselvitys, joka valmistui 2.2.2004. Tilaohjelmassa kulttuurikeskuksen koko oli 3635 hym2.

Oikeusministeriön asettaman Saamelaiskulttuurikeskustoimikunnan mietintö saamelaiskulttuurikeskuksesta valmistui 25.2.2005. Mietinnössä kulttuurikeskuksen kooksi esitettiin 3580 hym2 ja suunnittelun käynnistämistä arkkitehtuurikielipailulla jo vuoden 2005 aikana. Eri ministeriöiden lausunnoissa hankkeeseen suhtauduttiin enimmäkseen positiivisesti, mutta ministeriöt ilmoittivat olevansa sidottu ja silloisiin valtiontalouden kehyksiin.

Saamelaiskäräjien hallitus asetti kokouksessaan 7.6.2006 Saamelaiskulttuurikeskushankkeen edistämistä, arviointia ja seurantaan varten erityisen työryhmän, johon se kutsui edustajat oikeusministeriöstä, opetusministeriöstä, valtiovarainministeriöstä, Lapin lääninhallituksesta, Lapin liitosta, Lapin TE-keskuksesta, Senaatti-kiinteistöistä, Rovaniemen kaupungista, Saamelaisalueen koulutuskeskuksesta ja Inarin kunnasta.

Saamelaiskäräjät jatkoi kulttuurikeskushankkeen valmistelua uudella EU-projektilla, jonka tarkoituksena on suunnitella ja luoda hallinnollinen toimintamalli kulttuurikeskukselle. Kyse on keskuksen toiminnan organisoinnista eri käyttäjäosapuolten välillä. Lisäksi projektissa kehitetään käräjien yhteydessä toimivaa ja osaksi kulttuurikeskusta suunniteltua alkuperäiskansojen elokuvakeskusta. Projekti toteutetaan Lapin lääninhallituksen myöntämällä täysimääräisellä ESR-rahoitustuella. Projekti alkoi 1.9.2006 ja sen on määrä päättyä 31.10.2007.

Valtion keskushallinnossa katsotaan, että kulttuurikeskushanke tulisi rahoittaa osittain EU-ohjelmavaroilla. Tämä vaatimus on nyt täytetty, kun Lapin maakunta on varannut hanketta varten EU-ohjelmärahoitusta 5 M€. Saamelaiskulttuurikeskushanke odottaa valtiovallan päätöstä hankkeen valtion rahoitusosuuden osoittamisesta.

3 STRATEGIALÄHTÖISEN TILA- JA TOIMINTA- / HANKESUUNNITELMAN LAADINTA

3.1 Osapuolet ja organisointi

Saamelaiskulttuurikeskushankkeen toimintamalli-projektin puitteissa Saamelaiskäräjät tilasi kilpailutuksen perusteella Iss Proko Oy:ltä Strategialähtöisen tila- ja toimintasuunnitelman.

Työn toimeksiantajan Saamelaiskäräjien edustajina ovat toimineet Saamelaiskäräjien sihteeristön johtaja, hallintopäällikkö Juha Guttorm sekä projektipäällikkö Marja-Riitta Lukkari, jotka ovat toimineet myös käyttäjien edustajina Saamelaiskäräjien osalta.

Muita käyttäjien edustajia ovat olleet projektipäällikkö Annukka Hirvasvuopio-Laiti ja projektityöntekijä Jussi Isokoski (Saamelaiskäräjät, saamelaismusiikin opetus), rehtori Lassi Valkeapää, kehitysjohdaja Liisa Holmberg ja lehtori Leo Jutila (Saamelaisalueen koulutuskeskus). Inarin kuntaa on edustanut hallintojohtaja Pentti Tarvainen ja saamelaiskirjaston asiantuntijana on Inarin kunnan puolesta toiminut kirjastotoimenjohtaja Eija Leivo.

Marja-Riitta Lukkari on selvittänyt saamelaisyhdistysten tilatarpeita yhdistysten edustajien kanssa.

Iss Proko Oy:stä työhön ovat osallistuneet arkkitehti Tuire Kujala, arkkitehti Ritva Tanner, rakennusarkkitehti Jaana Hirvonen, DI Mauri Karttunen ja johtava kustannusasiantuntija RI Tapio Holopainen.

Liite 1: Yhdyshenkilöiden yhteystiedot

3.2 Asiakirjan sisältö

Asiakirja pohjautuu 2.2.2004 päivättyyn, projektipäällikkö Lasse Porsangerin laatimaan tarkennettuun hankeselvitykseen. Tehtävänä oli mm. tarkistaa hankeselvityksessä olevaa, arkkitehti Janne Lehtipalon laatimaa tilaohjelmaa yhteiskäyttö- ja käyttöastenäkökulmista sekä selvittää rakennukseen tulevien toimintojen synergiamahdollisuuksia.

Laadittu asiakirja toimii hankesuunnitelmana ja mahdollisen arkkitehtuurikilpailun lähtömateriaalina. Se on apuväline päätöksenteolle ja määrittelee suunnittelun lähtökohtia.

3.3 Pidetyt kokoukset ja tapaamiset

Kokouksia ja tutustumiskäyntejä tonttiin ja käyttäjien nykyisiin tiloihin on pidetty Inarissa 20-21.3.2007, 17-18.4.2007 ja 9-10.5.2007. Lisäksi Helsingissä on pidetty erillispalaveri 3.5.2007.

3.4 Käytössä olleet aikaisemmat selvitykset

- Saamelaiskulttuurikeskus, toimikunnan mietintö / Oikeusministeriön lausuntoja ja selvityksiä 2005:7
- Aikaisemmat Saamelaiskulttuurikeskuksen hankeselvitykset ja niihin liittyvät kustannuslaskelmat
- Alkuperäiskansojen elokuvakeskus-projekti 2004-2005, loppuraportti 2006
- Saamelainen lastenkulttuurikeskus-hankkeen loppuraportti 7.12.2005
- Taloustutkimus Oy: Alkuperäiskansoihin liittyvät kokousmarkkinat arktisten maiden alueilla / Searra 19.2.2004
- Saamelaiskulttuurikeskuksen auditorioselvitys 2005
- Inarin kirkonkylän ympäristö, luontoselvitys 2002
- Inari, kirkonkylä, kulttuuriympäristöselvitys / Ympäristötaito Oy 2002
- Saamelaiskulttuurikeskuksen sijoitus, Inari, vaikutusten arviointi / Ympäristötaito Oy 2003
- Saamelaiskäräjät/ kulttuurikeskuksen Inarin kirkonkylää koskeva rakennuspaikkavaihtoehtoselvitys / Tieliikelaitoksen Konsultointi Pohjois-Suomen yksikkö 2003
- Esiselvitys: Inarin kirkonkylän kehittämisideoita, Saamelaiskulttuurikeskuksen arkkitehtikilpailun aluerajaus / Inarin kunta 2004
- Saamelaiskulttuurikeskus, Inarin kirkonkylä, asemakaavan muutos / Inarin kunta, tekninen osasto / Ympäristötaito Oy 2003
- Esiselvitys saamelaismusiikin koulutuksesta ja tutkimuksesta liittyen saamelaiskulttuurikeskushankkeeseen / Ilpo Saastamoinen 2003
- Inari, saamelaiskulttuurikeskuksen sijoitusvaihtoehdot ja muinaisjäännökset / Lapin maakuntamuseo, Hannu Kotivuori 2002
- Arkistosiselvitys saamelaiskäräjien kulttuurikeskushanketta varten (esiselvitys) / Liisa Vallo
- Saamelaiskäräjien toimintakertomus vuodelta 2005
- Inarin saamelaiskirjaston toiminta ja talous, selvitys / Inarin kunta, 13.9.2004

3.5 Käytetyt pinta-alakäsitteet

Tekstissä ja liitteissä on käytetty seuraavia pinta-alakäsitteitä: bruttoala (brm²), kerrosala (kem²), huoneistoala (htm²), huoneala (hum²), ohjelma-ala (ohm²), hyötyala (hym²)

Liite 2: Pinta-alakäsitteitä

4 RAKENNUSHANKKEEN LÄHTÖKOHDAT

4.1 Yleistä

Kulttuurikeskus sijoitetaan Inarin kirkonkylään, jota pidetään Suomen saamelaisten hallinnollisena ja kulttuurisena keskuspaikkana. Inarin kirkonkylään suunniteltuun Saamelaiskulttuurikeskukseen tehdään toimitilat Saamelaiskäräjille ja tiloja saamelaista opetus-, tutkimus- ja kulttuuritoimintaa varten, sisältäen Inarin kunnan sivukirjaston/saamelaiskirjaston.

4.2 Käyttäjösapuolet ja nykyiset tilat

Keskeiset toimijat kulttuurikeskuksessa ovat saamelaisten itsehallinnollinen edustuselin Saamelaiskäräjät sekä valtion oppilaitoksena toimiva Saamelaisalueen koulutuskeskus. Muita toimijoita ovat Inarin kunnan kirjastotoimi, saamelaisyhdistykset ja Lapin lääninhallitus.

Saamelaiskäräjät

Saamelaiskäräjille valitaan 21 jäsentä ja 4 varajäsentä saamelaisten kesken joka neljäs vuosi toimeenpantavilla vaaleilla. Edellä mainituista luottamushenkilöistä koostuva käräjien kokous päättää pääsääntöisesti Saamelaiskäräjien antamista lausunnoista ja sen tekemistä esityksistä ja muista kannanotoista. Jäsenistön joukosta valitaan päätoiminen puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa. Puheenjohtaja johtaa käräjien poliittista toimintaa ja edustaa käräjiä kansallisissa ja kansainvälisissä yhteyksissä. Käräjien kokouksen alaisena toimii varsinaisista jäsenistä valittu 7-jäseninen hallitus, joka vastaa käräjien poliittisesta toiminnasta ja hallinnosta sekä huolehtii käräjien kokousten valmistelusta. Toimintojen eri osa-alueita valmistelee hallituksen alaisena viisi lautakuntaa sekä erikseen asetettava vaalilautakunta. Määräajoin valittavien luottamushenkilöiden lisäksi Saamelaiskäräjien hallintoon kuuluu sihteeristö, joka jakaantuu yleiseen toimistoon, saamen kielen toimistoon sekä koulutus- ja oppimateriaalitoimistoon. Sihteeristön palveluksessa on nykyisin 20 vakinaista virkamiestä ja lisäksi projektihenkilöstöä.

Saamelaiskäräjien sihteeristön päätoimitilat sijaitsevat Inarin kirkonkylässä, Inarin kunnalta vuokra- tuissa entisissä 1960-luvulla tehdyn oppilasasuntolan tiloissa, joka on vain kevyellä remontilla muu- tettu Saamelaiskäräjien toimistotiloiksi. Sihteeristöllä on lisäksi toimipisteet Utsjoella, Enontekiöllä ja Sodankylässä.

Aikaisempien selvitysten mukaan Inarissa sijaitsevien toimitilojen hyötypinta-ala on 489 m². Lisäksi varastotilaa on 314 m². Toimistotilat sijaitsevat hankalasti kolmessa eri kerroksessa ilman hissiyhteyttä. Arkistotilat eivät täytä arkistomääräyksiä eikä tietoturvasuhteisuus ole taattu (esim. vaaliasiakirjojen säilytykselle ei ole asianmukaisia tiloja). Kokouksetilat ovat pienet ja epäkäytännölliset, sosiaalitulat hyvin puutteelliset ja ilmanvaihto huonosti toimiva. Myös kosteusongelmia on esiintynyt. Saamelaiskäräjien istuntosalina käytettävältä tilalta vaaditaan paitsi riittävää kokoa, myös teknistä ja tilallista toimivuutta (myös median kannalta) sekä toiminnan luonteen mukaista arvokkuutta. Nykyinen tila ei vastaa miltään osin vaatimuksia. Alkuperäiskansojen kongressitapahtumia ei voida järjestää puuttuvien niille sopivien tilojen puutteen takia.

Saamelaiskäräjät toteuttaa saamen kieltä ja kulttuuria ylläpitäviä ja kehittäviä projekteja, kuten alkuperäiskansojen elokuvakeskustoimintaa sekä saamelaisen lastenkulttuurikeskuksen toimintaa. Saamelaiskäräjät hallinnoi myös saamelaismusiikin opetuksen kehittämishanketta, jonka tarkoituksena on luoda edellytyksiä saamelaismusiikin opetukselle. Musiikin opetus tulee toimimaan yhteistyössä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa. Kulttuuritoiminnat ja -tapahtumat muodostavat tulevan Saamelaiskulttuurikeskuksen ytimen. Kulttuuritoiminnalle ja -tapahtumille ei ole sopivia esitys- ja näyttelytiloja.

Saamelaisalueen koulutuskeskus

Saamelaisalueen koulutuskeskus toteuttaa laissa ja asetuksissa sille määrättyjä tehtäviä, kuten antaa koulutusta lähinnä saamelaisalueiden tarpeita varten, säilyttää ja kehittää saamelaiskulttuuria ja luontaiselinkeinoja sekä edistää saamenkielisen oppimateriaalin tuottamista. Valtion omistaman oppilaitoksen johtokuntaan valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan 11 jäsentä henkilökohtaisine varajäsenineen. Johtokuntaan valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan 11 jäsentä henkilökohtaisine varajäsenineen. Johtokunnan sihteerinä toimii rehtori.

Ammatillista perusopetusta annetaan Inarissa, Ivalossa ja Kaamasessa. Päätoimipaikassa Inarissa ovat oppilaitoksen hallintotilat ja siellä annetaan käsi- ja taideteollisuusalan opetusta, mediaopetusta sekä kulttuuri-, kieli- ja korkeakouluihin valmentavaa opetusta. Opiskelijamäärä on noin 200, joista Inarin kirkonkylässä n. 70. Kulttuurikeskukseen sijoitetaan media- ja muu audiovisuaalinen koulutus, kieli- ja kulttuurikoulutus sekä virtuaaliopetuskeskus. Lisäksi kulttuurikeskuksen tilat tukevat yliopisto-yhteistyötä korkea-asteen koulutuksen toteuttamisessa Inarissa. Opetuksessa voidaan käyttää rakennuksen nykyaikaista teknologiaa ja monitoimi- ja esiintymistiloja sekä saamelaiskirjastoa. Kirjasto on tärkeä edellytys yliopistojen kanssa tehtävälle yhteistyölle.

Lisäksi kulttuurikeskuksen tiloihin sijoitetaan saamen kielen tulkikoulutus. Opetuskielet ovat suomi ja saame. Myös muut opetuskielet ovat mahdollisia.

Koulutuskeskuksen Inarin nykyiset tilat ovat 1980-luvulla valmistuneessa rakennuksessa. Tilat eivät mahdollista opetuksen kehittämistä. Rakennuksessa nykyisin olevat toiminnot (esim. kudontatilat) tarvitsevat lisätilaa. Mediaopetuksen nykyiset tilat ovat opetustilaksi muutetussa vanhassa asunnossa, joka on ahdas, hankalan muotoinen ja teknisiltä ominaisuuksiltaan puutteellinen. Kieltenopetukselle ei ole riittävästi tiloja, eivätkä ne tarjoa mahdollisuutta kielitutkintojen järjestämiselle. Virtuaaliopetuksen merkitys opetukselle on tärkeä pitkien välimatkojen takia, mutta nykyisten tilojen puutteellinen tekniikka ei tarjoa mahdollisuuksia virtuaaliopetuksen kehittämiselle. Myös tulkikoulutus kärsii puutteellisesta tekniikasta ja harjoittelutilojen puutteesta. Suuren luentotilan (auditorion) puute haittaa paitsi tulkikoulutuksen työharjoittelua, myös suurempien seminaari- ja koulutustilaisuuksien sekä koulun opiskelijoiden yhteistilaisuuksien ja juhlien järjestämistä. Kirjaston puuttuminen vaikeuttaa yliopistoyhteistyötä ja näkyy jokapäiväisessä opetuksessa. Opiskelijoille ei ole lainkaan tarjolla saamenkielen ja kulttuuriin liittyviä kirjoja, lehtiä tai julkaisuja. Koulu tarvitsisi myös lukutiloja opiskelijoiden käyttöön. Inarin kunnankirjaston sivutoimipiste ei täytä opiskelijakirjaston vaatimuksia ja sijaitsee liian kaukana oppilaitoksesta.

Saamelaisyhdistykset

Muita kulttuurikeskusrakennukseen tulevia käyttäjiä ovat SámiSoster ry, eli valtakunnallinen saamelaisen sosiaali- ja terveysalan yhdistys ja Sámi Duodji ry eli Suomen saamelaiskäsityöyhdistys.

SámiSoster ry on valtakunnallinen saamelaisen sosiaali- ja terveysalan yhdistys. Yhdistyksen toiminta-ajatuksena on valvoa, ylläpitää ja edistää saamelaisen asemaa ja oikeuksia alkuperäiskansana sosiaali- ja terveysalalla kansallisissa ja kansainvälisissä yhteyksissä. Yhdistys pyrkii toiminnallaan edistämään saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuutta ja alalle hakeutuvien saamelaisnuorten työllistymistä. Yhdistys toimii yhteistyössä Saamelaiskäräjien yhteydessä olevan Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen saamelaisyksikön ja Saamelaiskäräjien sosiaali- ja terveyslautakunnan kanssa sekä alan oppilaitosten kanssa. SámiSosterilla on tällä hetkellä Inarin kunnalta vuokratuissa tiloissa kaksi, tulevaisuudessa kolme vakituista työntekijää. Lisäksi on projektityöntekijöitä, joista yksi sijoittuu Inariin.

Sámi Duodji ry eli Suomen saamelaiskäsityöyhdistys on noin 30 vuotta vanha 300-jäseninen yhdistys, joka edistää saamelaiskäsityötaitoa myymällä yhdistyksen tuotteita, järjestämällä näyttelyitä ja kursseja tekemällä valistustyötä lasten ja nuorten parissa. Yhdistys valvoo, että tuotteet täyttävät yhdistyksen säännöt sekä toimii käsityöläisammattilaisten etujärjestönä. Työntekijöitä on ollut keskimäärin viisi, kolme heistä Inarissa. Sámi Duodjilla on nykyisin vuokrattuna Inarin kunnalta 72 m² toimistotilaa ja 110 m² näyttelytilaa.

Lapin lääninhallitus

Saamelaiskäräjien toimitilojen yhteydessä on Lapin lääninhallituksen sivistysosaston sivistystoimentarkastajan tilat. Sivistystoimentarkastajan tehtäviin lääninhallituksen toimialalla kuuluu mm. saamenkielinen opetus ja saamelaisalueen peruskoulun ja lukion oppilaiden oikeusturva-asiat.

Inarin saamelaiskirjasto

Kirjastotoimi on tärkeä yhdistävä toiminto, joka kokoaa päivittäin saamelaisia kulttuurikeskukseen ja tukee näin saamen kielen elävää käyttöä ja lisää sosiaalista hyvinvointia. Inarin saamelaiskirjastossa on tarkoitus yhdistää Inarin kunnan kirkonkylässä sijaitsevan sivukirjaston toimintaa Saamelaisalueen koulutuskeskuksen oppilaskirjastoon. Inarin sivukirjastolla on n. 100 m² toimitilat, joista saamenkielisen aineiston osuus on pieni.

Inarin saamelaiskirjasto tulee toimimaan yhteistyössä Suomen saamelainen erikoiskirjaston kanssa, joka sijaitsee Lapin maakuntakirjaston Lappi-osastolla Rovaniemellä.

Giellagas-instituutti on Oulun yliopiston humanistisen tiedekunnan laitos, jolle Opetusministeriö on antanut valtakunnalliseksi tehtäväksi huolehtia saamen kielen ja kulttuurin ylimmästä opetuksesta ja tutkimuksesta Suomessa. Giellagas-instituutin johtajan, professori Veli-Pekka Lehtolan mukaan Giellagas-instituutti tarvitsee Inarin saamelaiskirjastoa tutkijantiloineen sekä auditoriotiloja pystyäkseen toimimaan valtion asettamien tavoitteiden mukaisesti.

4.3 Hankkeen toteutus

Hanketta on valmisteltu yhtenä kokonaisuutena, joka sijoittuu sekä oikeusministeriön (saamelaisasioiden yhteensovittaminen/Saamelaiskäräjien toimitilat) että opetusministeriön (opetus, tutkimus, kulttuuri) hallinnonaloille.

Hankkeen toteutusta on pohdittu Saamelaiskulttuurikeskustoimikunnan mietinnössä 2005. Sen mukaan hanke toteutetaan valtion rahoittamana kansallisena erityishankkeena. Osa hankkeen rahoituksesta saadaan Inarin kunnan taloudellisten sitoumusten kautta (1,3 M€).

Hankkeen toteuttajana ja omistajana toimii Senaatti-kiinteistöt, joka perii toimijoilta investointiinsa perustuvaa vuokraa. Vuokrassa tullaan ottamaan huomioon hankkeelle osoitettava EU-rahoitus käypää vuokranhintaa alentavana tekijänä (5 M€).

Arkkitehtuurikilpailu

Toimikunnan mietinnön mukaan ottaen huomioon hankkeen erityinen luonne, sille varattu rakennuspaikka sekä vaativat yhteydet saamelaiskulttuuriin, on hankkeesta perusteltua järjestää, Senaatti-kiinteistöjen toimesta ja kustannuksella, arkkitehtuurikilpailu. Kilpailun kustannukset sisällytetään jatkossa toimijoiden maksamiin vuokriin.

Kilpailu voidaan toteuttaa joko kaikille avoimena yleisenä suunnittelukilpailuna tai kutsukilpailuna, jossa valitaan etukäteen muutama laadukas suunnittelija tai työryhmä, joiden kesken kilpailu järjestetään. Yleinen kilpailu lisää hankkeen tunnettuutta enemmän kuin kutsukilpailu ja tuottaa suuremman määrän vaihtoehtoja, joiden joukosta voi löytyä yksittäisiä ”helmiä”. Kutsukilpailun puitteissa taas voidaan esim. järjestää kilpailijoille seminaari, jossa kilpailijat tutustutetaan rakennuspaikkaan ja suunnittelun lähtökohtiin. Kutsukilpailuun tarvittava aika on hieman lyhyempi kuin yleisen kilpailun. Molemmissa tapauksissa kilpailu kannattaa järjestää kaksivaiheisena siten, että ennen lopullista päätöstä (parhaimmista suunnitelmista) lasketaan kustannuksia ja annetaan palaute suunnitelmasta ja kustannuksista sekä mahdollisuus kehittää ratkaisua.

4.4 Valtion toimitilastrategia

Oikeus- ja opetushallinnon hankkeessa on otettava huomioon myös valtion toimitilastrategian linjat. Tavoitteena on mm. tilojen toimintaa tukeva kustannustehokkuus, energian säästö ja muuntojoustavuus sekä tilojen ja palveluiden yhteiskäyttö. Lisäksi suositaan ratkaisuja, jotka ovat kestävän kehityksen mukaisia ja johtavat laadukkaaseen ympäristöön.

4.5 Tilatarjonta / tonttivaihtoehdot

Koska saamelaiskulttuurikeskuksen toiminnoille ei ole soveltuvia valmiita tiloja, tilat on toteutettava uudisrakentamalla. Saamelaiskäräjät lähetti saamelaisalueen kunnille (Utsjoki, Enontekiö, Inari ja Sodankylä) kyselyn mahdollisista Saamelaiskulttuurikeskuksen sijoituspaikoista. Sijoituspaikaksi valittiin Inarin kirkonkylä.

Vuonna 2003 valittiin tontti useiden Inarissa olevien vaihtoehtojen joukosta. Valintakriteerejä olivat:

- arvokas paikka
- keskeinen ja näyttävä sijainti
- vesistön läheisyys ja maisemat
- hyvä rakennuspaikka pohjaolosuhteiden ja mikroilmaston kannalta
- riittävästi tilaa, väljyyttä ja avaruutta rakennuksen ympäristössä
- suojainen ja mahdollisimman meluton piha-alue
- ulkoilmatapahtumien ja -esitysten järjestelymahdollisuus
- paikoitusalueiden järjestelymahdollisuus
- parantaa Inarin kirkonkylän kyläkuva
- Siidan läheisyys
- hotellin läheisyys
- arkinen puisto

Saamelaiskulttuurikeskuksen ympäristövaikutuksia on selvitetty laajasti kulttuurikeskusta varten tehtävän asemakaavamuutostyön yhteydessä. Inarin kunta tilasi selvityksen Ympäristötaito Oy:ltä. Selvityksen ensimmäinen osa valmistui tammikuussa 2003 ja siinä arvioitiin yhdeksän vaihtoehtoisen sijaintipaikan vaikutuksia rakennetun ympäristön, luonnonympäristön, maiseman sekä sosiaalisen ja

kulttuurisen ympäristön näkökulmasta. Selvitykseen valittujen kriteerien mukaan urheilukentän alueen tontin valinnalla oli useita positiivisia ja vain vähän negatiivisia ympäristövaikutuksia.

Selvitykseen tehtiin 5.3.2003-päiväty jatko-osa, jossa vaikutusten arvioinnin ohjausryhmä rajasi tonttivalintoehdot kolmeen: sataman alue, Vuopajanniemi, urheilukentän alue. Tontteja ei selvityksessä asetettu selvään paremmuusjärjestykseen. Urheilukentän tontilla todettiin kuitenkin olevan jonkin verran enemmän vahvuuksia kuin muissa vaihtoehtoissa, mm. taajamakuvaan eheyttämisen mahdollisuus, oletetut alhaisemmat perustamiskustannukset ja muita vaihtoehtoja pienemmät rakennekosteusongelmien riskit.

Kolmen rakennuspaikkavaihtoehdon perustamisolosuhteita ja pienilmastoa on tarkasteltu Sagun tilaamassa selvityksessä: Saamelaiskäräjät/ kulttuurikeskuksen Inarin kirkonkylää koskeva rakennuspaikkavaihtoehtoselvitys 11.2.2003. Selvitystyö laadittiin Tieliikelaitoksen Konsultoinnissa Pohjois-Suomen yksikössä. Pienilmastoon liittyvät havainnot laati Ilmatieteen laitoksen Havaintoyksikkö. Selvitystyön yhteydessä ei tehty pohjatutkimuksia, vaikka esim. valitusta urheilukentän alueesta ei sellaisia ollut käytössä. Selvityksessä oletettiin, että maanvarainen perustaminen voi olla kaikilla tonteilla mahdollista. Sataman alueella veteen rakentaminen aiheuttaisi kuitenkin lisäkustannuksia. Mikroilmastoltaan rakennuspaikkavaihtoehdot poikkesivat selvityksen mukaan toisistaan vain vähän.

5 HANKKEEN YLEISET SUUNNITTELUTAVOITTEET

5.1 Rakennuksen toimintakonsepti

Rakennuksen keskeisimpinä osia ovat yhteistilat: monitoimialue, jossa voi järjestää näyttelyitä ja tapahtumia ja joka toimii saamelaisten keskeisenä kohtauspaikkana. Aulaan liittyvät, ja sinne tarvittaessa laajenevat kirjasto- ja ravintolatilat. Aula toimii myös yleisölämpönä elokuva-, esiintymis- ja kongressisalille sekä monitoimisalille ja sieltä on yleisön yhteys parlamenttisaliin.

Saamelaiskäräjien toimistotilat ovat oma yksikkönsä, mutta osa toimistotilojen aputiloista on yhteiskäyttöisiä talon muiden toimijoiden kanssa. Saamelaisalueen koulutuskeskuksella on omat opetustilansa, mutta se käyttää opetustoiminnassaan myös talon yhteistiloja kuten kirjastoa ja esiintymis- ja monitoimitiloja.

5.2 Imagotavoitteet

Rakennuksella tulee olemaan tärkeä symboliarvo saamelaiselle yhteisölle. Kulttuurikeskuksesta on tarkoitus tehdä paitsi saamelaisten hallinnollinen keskus, myös "Saamen talo", saamelaisten oma yhteinen kulttuuri-, tapahtuma- ja kohtauspaikka, johon tuki turistitkin ovat tervetulleita, mutta turismi ei näyttele pääosaa rakennuksen toiminnassa.

Rakennuksen tarkoitus on perinteisiin pohjautuvan, nykyaikaisen, elävän ja kehittyvän saamelaiskulttuurin vaaliminen, mikä näkyy rakennuksen toiminnoissa, ilmeessä, ulkomuodossa ja materiaalivalinnoissa. Materiaaleissa suositetaan luonnonmateriaaleja kuten puuta. Valoisuuteen ja näkymiin on kiinnitettävä huomiota.

Saamelaisten perinteinen suhde luontoon on ollut nöyrä: luonnon antimia ei ole haaskattu, vaan luonnosta on otettu tarpeellinen ja käytetty se tarkkaan hyödyksi. Sama koskee rakentamista, joka on niukkailmeistä ja erittäin tarkoituksenmukaista. Saamelaiskulttuurikeskuksen suunnittelijalta toivotaan kunnioitusta ikivanhaa saamelaiskulttuuria kohtaan: huolellista perehtymistä rakennuspaikan maisemaan ja saamelaiseen kulttuuriin sen sijaan, että suunniteltaisiin saamelaisille vieraita arvoja edustava monumentti.

5.3 Ympäristö- ja elinkaaritavoitteet

Ympäristötavoitteista tärkeimpiä ovat rakennuksen energiankulutus ja muunneltavuus. Myös sisäilman laatuun ja rakennusmateriaalien terveellisyyteen, rakennuksen huollettavuuteen ja korjattavuuteen sekä jätehuollon kehittämiseen ja rakennusaikaiseen jätteiden käsittelyyn tulee kiinnittää huomiota.

Hankkeelle on mahdollista asettaa käyttöikätaavoite ja laatia rakennusosakohtainen käyttöikäsuunnitelma. Ympäristötavoitteiden toteutumista arvioidaan sekä suunnitteluvaiheessa että käyttöönoton

yhteydessä. Hankkeen käyttöikätaavoite asetetaan suunnittelun alkaessa, esim. 100 v. Käyttöikätaavoite otetaan huomioon mm. rakennuksen rungon ja vaipan suunnittelussa. Useiden rakennusosien ja taloteknisten järjestelmien elinkaari on rungon ja vaipan käyttöikätaavoitetta huomattavasti lyhyempi.

Muunneltavuudessa otetaan huomioon sekä rakennuksen että tilojen pitkän tähtäimen muunneltavuus. Suunnittelussa tulee aina selvittää myös rakennuksen mahdollinen laajentaminen. Tilat tulee suunnitella mahdollisuuksien mukaan muunneltaviksi sekä huoneistojaon että huonejaon osalta. Suunnitteluvaiheessa voidaan tutkia kustannusarvion puitteissa muunneltavuutta myös porrashuoneiden määrän, lattiarakenteiden lisäkantavuuden ja kerroskorkeuden osalta. Myös LVIS-tekniikka tulee suunnitella siten, että toimintojen ja tilojen helppo muuntelu on mahdollista.

Elinkaaritavoitemäärittelyssä on suositeltavaa käyttää PromisE-työkalua. PromisE:n tavoitetaso on vähintään C-luokkaa, pyrittävä mielellään B-luokkaan.

Valtion hankkeille on asetettu myös energiansäästötaavoitteet. Yleisenä taavoitteena on pyrkiä 25% säästöön nykyiseen kulutustasoon nähden. Hankkeen laskennalliset taavoitteet asetetaan suunnittelun käynnistyessä. Luonnossuunnitteluvaiheessa tutkitaan ja arvioidaan taavoitteen realistiset saavutamismahdollisuudet.

Suunnittelussa on otettava huomioon arktiset olosuhteet, jotka vaikuttavat mm. rakennuksen energiatalouteen.

5.4 Turvallisuustaavoitteet

Valtiovarainministeriö on laatinut suosituksen toimitilaturvallisuuden huomioonottamisesta valtionhallinnossa (30.12.1998). Suosituksen tarkoituksena on yhdenmukaistaa turvallisuusjärjestelyjen toteuttamista sekä auttaa oikean suojaustason määrittämisessä kussakin kohteessa. Turvallisuustoiminta voidaan jakaa henkilöstö-, tieto- ja toimitilaturvallisuuteen. Suosituksessa määritellään rakennuksen käyttöä, aluetta, tiloja, kulkureittejä, rakenteita ja teknisiä järjestelmiä koskevia seikkoja, jotka tulee suunnitelmissa ottaa huomioon.

Saamelaiskäräjien tiloille ei ole erikseen määriteltyä suojausluokitusta. Suojaustarpeen arvioidaan olevan suojausluokkaa 1-2 (hallintotilat), osin 3 (erityissuojaus esim. parlamenttisali ja vaalityö). Suojausluokitusta sovelletaan erikseen määriteltävällä tavalla.

Liite 3: Toimitilaturvallisuuden huomioonottaminen

6 KULTTUURIKESKUKSEEN TULEVAN TOIMINNAN KUVAUS

6.1 Saamelaiskäräjät

Saamelaiskäräjien rahoitus hoidetaan valtion budjettivaroista siitä annetun lain mukaisesti. Sihteeristön palveluksessa on tällä hetkellä 20 vakinaista virkamiestä.

Yleinen toimisto, kielitoimisto sekä koulutus- ja oppimateriaalitoimisto

Saamelaiskäräjien puheenjohtaja johtaa käräjien poliittista toimintaa ja edustaa käräjiä kansallisissa ja kansainvälisissä yhteyksissä. Saamelaiskäräjien sihteeristön yleisen toimiston tehtävänä on hoitaa saamelaiskäräjien talous-, henkilöstö- ja muuta yleishallintoa koskevat ja toimistojen toiminnan yhteensovittamiseen liittyvät asiat sekä asiat, joita ei ole erikseen määrätty muiden toimistojen hoitettaviksi. Saamen kielilain toimeenpanoa varten Saamelaiskäräjien alaisuudessa toimii erityinen saamen kielen toimisto. Kielitoimiston päätehtävänä on huolehtia saamen kielilain mukaisten käännösten toimittamisesta eri viranomaisille ja laitoksille sekä avustaa niitä saamenkielisten tulkkien hankkimisessa. Koulutus- ja oppimateriaalitoimiston tehtävänä on hoitaa saamelaisten koulutusta ja opetusta sekä saamenkielisen oppimateriaalin tuottamista koskevat asiat.

Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen saamelaisyksikkö

Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen Lapin alueeseen kuuluva saamelaisyksikkö toimii hallinnollisesti saamelaiskäräjien alaisuudessa yleisen toimiston yhteydessä ja on osa valtakunnallista osaamiskeskusverkostoa. Sen erityistehtäväksi on määritelty saamenkielisen väestön palvelutarpeiden huomioon ottaminen. Toimintaa ohjaa Saamelaiskäräjien sosiaali- ja terveyslautakunta.

Yksikössä toimii tällä hetkellä yksi päätoiminen suunnittelija. Yksikön rahoitus on turvattu sosiaalialan osaamiskustoinnasta annetussa asetuksessa.

Alkuperäiskansojen elokuvakeskus

Saamenkielisten elokuvien ja TV-ohjelmien tarve ja määrä ovat kasvussa. Vuonna 2004 käynnistyi hanke, jonka tarkoituksena on perustaa Inariin alkuperäiskansojen elokuvakeskus Skábma osaksi saamelaiskulttuurikeskusta. Tavoitteena on kehittää saamelaisnuoria työllistävää toimintaa heidän omalla kotiseudullaan. Keskukseen tehtäviä ovat saamelaisten elokuva-, TV- ja mediayritysten tukeminen mm. rahoituksen ja resurssien järjestämisellä, toimimalla osatuottajana ja markkinointiavulla. Tehtäviä ovat myös arkistointi ja tietopankkijärjestelmän ylläpito, elokuva-alan koulutuksen suunnittelu koulujen ja oppilaitosten kanssa sekä Skábmagovat-elokuvajuhlien järjestäminen. Toimintaa kehitetään erityisesti lasten ja nuorten tarpeisiin. Elokuvakeskustoimintaa kehitetään tiiviissä yhteistyössä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen, Siidan ja YLE:n Saamelaisradion kanssa.

Saamelaismusiikkikeskus

Saamelaismusiikkikeskus toimii yhteistyössä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa. Keskukseen työntekijät voivat toimia apupedagogeina opetustilanteissa ja opastaa opettajia toimimaan samassa tehtävässä. Keskus koordinoi ja organisoii saamelaismusiikin opetusta kouluihin ja kehittää saamelaismusiikin opetussuunnitelmia. Keskus välittää saamelaismusiikin asiantuntemusta erilaisiin oppilaitoksiin myös saamelaisalueen ulkopuolelle. Keskus kehittää ja suunnittelee Ijahis Idja Alkuperäiskansojen musiikkitapahtumaa, joka järjestetään vuosittain toukokuussa Inarin kirkonkylässä.

Saamelainen lastenkulttuurikeskus

Saamelainen lastenkulttuurikeskushanke aloitti toimintansa vuonna 2004. Kohderyhmänä ovat alle 18-vuotiaat lapset ja nuoret. Toimintaa toteutetaan mm. kerhojen, retkien, leirien ja työpajojen avulla. Taidemuotoina ovat mm. kuva-, elokuva-, sana-, tanssi- ja käsityötaide sekä draama ja musiikki.

Tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten tuntemusta omaa kulttuuriaan kohtaan, antaa lapsille mahdollisuus omaksua perinnetietoja ja -taitoja sekä parantaa ja kehittää kulttuuri- ja taidekasvatusta ja näiden arvostusta. Toiminnan on todettu myös lisäävän sekä eri-ikäisten, että nuorison keskinäisiä sosiaalisia kontakteja ja siten edistävän henkistä hyvinvointia ja saamen kielen käyttöä.

Lastenkulttuurikeskustoiminta on osana Lapin lastenkulttuurikeskusverkostoa, joka puolestaan kuuluu valtakunnalliseen Taikalamppu-verkostoon kaudella 2006-08. Saamelaiskulttuurikeskukseen sijoitettavan lastenkulttuurikeskuksen tehtävänä on huolehtia lastenkulttuuria koskevasta tiedottamisesta ja hankkeistuksesta sekä yhteistyöstä eri organisaatioiden välillä alueellisella, valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla. Projektin palveluksessa on yksi työntekijä. Toiminta pyritään vakiinnuttamaan.

6.2 Lapin lääninhallitus

Lapin lääninhallituksen sivistysosaston sivistystoimentarkastajan tehtäviin kuuluu lääninhallituksen toimialalla saamenkieliseen opetukseen ja saamelaisalueen peruskoulun ja lukion oppilaiden oikeus- turvaan liittyvät asiat. Työ on toimistotyötä. Lapin lääninhallitus vastaa tilojensa vuokrasta.

6.3 Saamelaisyhdistykset

SámiSoster ry

SámiSoster ry seuraa saamelaisten yhteiskunnalliseen asemaan vaikuttavan lainsäädännön, hallinnon ja rahoituksen toteuttamista valtiosisäisen oikeuden ja kansainvälisten sopimusten mukaisesti, sekä tekee e.m. mainituissa asioissa aloitteita ja antaa lausuntoja. Lisäksi yhdistys järjestää omakustannushintaan saamenkielisiä sosiaali- ja terveysalan palveluja sekä harjoittaa saamelaisväestön sosiaali- ja terveysalaan kuuluvaa kehittämis-, kokeilu-, koulutus-, kuntoutus-, tiedotus-, julkaisu- ja tutkimustoimintaa. Kulttuurikeskukseen tarvitaan työtilat kolmelle vakitukselle ja yhdelle projektityöntekijälle. SámiSoster käyttää myös rakennuksen neuvottelutiloja. Vuokratulot rahoittaa RAY.

Sámi Duodji

Sámi Duodji ry:n toimintaan kuuluu yhdistyksen tuotteiden myyminen, näyttelyiden ja kurssien järjestäminen sekä lasten ja nuorten parissa tehtävä valistustyö. Toimistotyölle tarvitaan kaksi työpistettä.

Sámi Duodjille kulttuurikeskus tarjoaa mm. nykyistä keskeisempiä näyttelytiloja ja siten tunnettavuutta sekä yhteyksiä esim. lastenkulttuuritoimintaan, mikä helpottaa Sámi Duodjin tekemää lapsille suunnattua valistustyötä.

6.4 Inarin saamelaiskirjasto

Inarin saamelaiskirjasto yhdistää Inarin kunnan kirkonkylässä sijaitsevan sivukirjaston toiminnan Saamelaisalueen koulutuskeskuksen oppilaskirjastoon. Saamelaiskirjastossa yhdistyvät perinteinen palvelutoiminta sekä digitaalisten aineistojen välitystoiminta ja tuottaminen. Tehtävänä ovat:

- koota ja jakaa tietoa saamelaiskulttuurista sekä edistää Suomen saamelaisväestön tiedonsaantia ja kulttuuriharrastuksia
- osallistua pohjoismaisen saamelaisbibliografian ylläpitämiseen ja kehittämiseen sekä aihepiiriin liittyvään yhteistyöhön Lapin maakuntakirjaston ja muiden saamelaisalueen kirjastojen kanssa
- toimia Inarin kunnankirjaston lähikirjastona sekä koulukirjastona
- toimia Saamelaisalueen koulutuskeskuksen opiskelijakirjastona
- toimia yliopistokirjastona Oulun ja Lapin yliopistojen sekä muiden korkeakoulujen kanssa toteutettavan saamelaiskulttuuria ja -tutkimusta koskevan yhteistyön puitteissa
- toimia verkkotietopalvelun www.lapponica.net asiantuntijana saamelaisasioiden osalta
- tallentaa ja välittää Käräjien tuottamaa aineistoa
- lainaaminen ja eri muodoissa tallennetun aineiston käyttö kirjastossa

Saamelaiskirjasto toimii myös kuntalaisten arkipäivän kohtausta paikkana edistäen osaltaan saamen kielen elävää käyttöä. Inarin kunta rahoittaa kirjaston toimintaa vuosittaisella 38 000 €:n panostuksella.

6.5 Saamelaisalueen koulutuskeskus

Media- ja musiikkiopetus

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen medialinjalla opetetaan elokuva- ja TV-työtä. AV-alan ammattitutkinnon vaatimuksia tutkitaan parastaikaa. Nykyinen painopiste on perusammattikoulutuksen lisäksi tulevassa jatko- ja täydennyskoulutuksessa, johon sopivat ammattitutkintoon johtavat koulutukset. Kolmivuotiselle perustutkinnolle olisi tarvetta saamelaismedian ja TV:n kannalta. Tarvetta olisi myös sisällölliseen ammattitutkintoon, joka olisi saamenkieli- ja -kulttuuripainotteinen tutkinto.

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen yhteyteen liitetään saamelaismusiikin opettajakoulutustoimintaa. Sen tavoitteena on mm. opettaa ja välittää perinteisen saamelaismusiikin osaajia musiikinopettajiksi. Lisäksi musiikin ammattilaisille ja saamelaisnuorille järjestetään erilaisia ja eripituisia saamelaismusiikin kursseja.

Kielten opetus

Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa opetetaan saamen kieltä usealla eri tasolla ja monille eri ryhmille. Lisäksi koulun ammattiperustutkintoihin ja aikuiskoulutuskursseihin sisältyy mm. suomen, englannin ja ruotsin kielten opetusta. Venäjän kielen opetuksen tarve kasvaa alueella koko ajan. Kielen opetus on tällä hetkellä lähiopetusta, mutta tarve sen monipuolistamiseen verkkoyhteyksien ja etäopetuksen avulla on suuri. Yhteistyö mm. Oulun yliopiston Giellagas-instituutin ja Lapin yliopiston sekä Kautokeinin saamelaisen korkeakoulun kanssa on jo nyt vilkasta ja se tiivistyy tulevaisuudessa. Jotta yhteistyössä onnistutaan hyvin, tarvitaan välttämättä etäopetusyhteydet ja riittävän kokoinen auditorio.

Koululla järjestetään saamenkielen kielitutkintoon tähtäävää koulutusta. Niiden tarve kasvaa jatkuvasti, koska saamen kielilaki velvoittaa eri organisaatioita antamaan palveluja saamenkielellä. Lisäksi moniin työpaikkoihin vaaditaan saamenkielen tutkintoa. Kielitutkintojen suorittaminen edellyttää kielistudiota. Koululla järjestetään myös tulkikoulutusta, jonka lisäämiseen olisi tarvetta.

Oppimateriaalin tekeminen

Saamelaisalueen koulutuskeskuksella on oppimateriaalin tekemisvelvoite. Nykyisin koululla ei ole julkaisu- toimintaa ollenkaan. Saamelaiskulttuurikeskuksessa julkaisu- toiminta olisi näkyvää musiikki-, filmi-, TV-, oppimateriaali-, opetus- ja tutkimusjulkaisu- toimintaa.

Synergiamahdollisuudet kielen- ja kulttuurin opetuksessa

Saamelaiskulttuurikeskukseen tulevat saamen kielen ja kulttuurin opetustilat mahdollistavat useiden toimintojen yhteistyön tiivistämistä muiden Saamelaiskulttuurikeskukseen tulevien toimijoiden kanssa. Saamelaiskäräjien läsnäolo tuo elävän kosketuspinnan kulttuurin ja kielen opetukseen ja toisaalta Saamelaiskäräjien kautta löytyy nopeasti materiaalia, opettajia ja luennoitsijoita. Lisäarvoa saadaan myös opetus suunnitelmatyöhön ja opetuksen sisältöihin.

Mediaa ja musiikkia käytetään jo nyt saamen kielen- ja kulttuurinopetuksessa hyväksi. Kielen- ja kulttuurinopetuksessa sekä elokuva- ja mediakoulutuksessa yhdistyvät tarpeet ja toiminnot mm. tarinankerronnan, käsikirjoituksen, ideoiden kehittämisessä sekä elokuvien esittämisessä ja niiden analysoimisessa.

Saamelaisen lastenkulttuurikeskuksen tuoma lisäarvo kielen ja kulttuurin siirtämiseen opetuksen kautta on vielä käyttämättä. Lasten on erittäin tärkeää olla yhdessä saamea äidinkielenään puhuvien aikuisten parissa ja toisaalta suomenkielisten opiskelijoiden on helpompi aloittaa saamenkielinen keskustelu lasten kanssa. Nyt yhteistyötä on jo jonkin verran mutta kulttuurikeskuksessa toiminnot tulevat olemaan lähekkäin myös fyysisesti ja näin yhteistyö on luonnollista ja vaivatonta.

7 TILATARPEET JA TILAOHJELMAT

7.1 Toimistotilat, yleistä

Muutammat saamelaiskulttuurikeskukseen tulossa olevat toiminnot ovat kokeilu- ja kehitysvaiheessa. Toiminnan vakiintuessa voidaan odottaa työntekijä- ja toimistotilatarpeen lisääntyvän jossain määrin. Yhden henkilön tarvitsemana perustuspisteen kokona on käytetty 10 ohm2 kokoa, joka voidaan toteuttaa joko erillisenä työhuoneena tai useamman henkilön ryhmätyötilana. 15-20 ohm2 tilavarausta on käytetty silloin, kun tilaan tarvitaan esim. neuvottelupiste tai tavanomaista enemmän säilytystilaa. Koska toiminta on osittain projektiluontoista, kannattaa varsinkin muut kuin vakituisten työntekijöiden työtilat sijoittaa toistensa lähelle. Tällöin eri yksiköiden tilantarpeen muuttuessa tiloja voidaan käyttää muuntojoustavasti. Huonetilaohjelmassa uusien työntekijöiden tilat on kuitenkin ”korvamerkitty” kuhunkin yksikköön erikseen suunnitellun toiminnan mukaisesti.

Liite 4: Esimerkkityöpiste

7.2 Saamelaiskäräjien tilat

Yleinen toimisto, koulutus- ja oppimateriaalitoimisto sekä kielitoimisto

Yleinen toimisto, koulutus- ja oppimateriaalitoimisto sekä kielitoimisto kuuluvat kaikki hallintotiloihin. Tilat sijoitetaan mielellään toistensa lähelle ja samalle kulunvalvonta-alueelle. Projektityöntekijöiden tilat, lähineuvottelutila ja toimistotilojen lähivarastot on tilaohjelmassa sijoitettu yleisen toimiston otsakkeen alle, mutta tiloja voivat käyttää muutkin yksiköt ja varastotilat jaetaan tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kaksi 10 ohm2 projektityötilavaruuksista muodostaa yhden 20 ohm2 tilan, johon vaalien aikana sijoitetaan työpisteen lisäksi suuri työpöytä papereiden lajittelua varten sekä tulostin-kopiokone ja silppuri. Tämän tilan lähellä on kassakaapilla varustettu varastotila, joka vaalien aikana on ainoastaan vaalityöntekijöiden käytössä. Vaalien jälkeen aineisto siirretään päätearkistoon omaan erikseen lukittavaan osastonsa.

Koulutus- ja oppimateriaalitoimiston kirjavarastot sekä pakkaamo voidaan sijoittaa myös yhteistilojen yhteyteen logistisesti sopivaan paikkaan.

Saamelaiskäräjien yhteistilat

Saamelaiskäräjien yhteistiloissa on sen toimintaa palvelevia aputiloja sekä henkilökunnan sosiaalitylöitä. Tilat sijoitetaan Saamelaiskäräjien hallintotilojen yhteyteen, mutta eri kulunvalvonta-alueelle, mikä mahdollistaa tilojen yhteiskäytön esim. Saamelaisalueen koulutuskeskuksen ja saamelaisyhdistysten kanssa erikseen sovittavalla tavalla. Myös projektityöntekijöille varattuja tiloja voidaan tarvittaessa vuokrata muille talon käyttäjille tai ulkopuolisille.

Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen saamelaisyksikkö, Alkuperäiskansojen elokuva-keskus, Saamelaismusiikkikeskus, Saamelainen lastenkulttuurikeskus

Yksiköiden toimistotilat sijoitetaan käräjien yhteistilojen läheisyyteen. Rakennukseen sijoitettavat esiintymis-, yleisö- ja yhteistilat tukevat yksiköiden toimintaa. Yhteistyötä tehdään myös esim. Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa.

Lapin lääninhallitus

Lääninhallituksen esittelijälle varataan työtila Saamelaiskäräjien yhteistilojen läheisyyteen.

Edustus- ja kokoustilat

Kokoustilat järjestetään omaksi yksikökseen siten, että niitä voidaan käyttää muiden tilojen aukioloajoista riippumatta ja omana kulunvalvonta-alueenaan. Tämä mahdollistaa tilojen vuokraamisen myös ulkopuolisille. Tiloista tulee olla yhteys rakennuksen yhteisaulaan (ravintolapalvelut, yleisön käynti parlamenttisaliin). Saunaosasto voi sijaita muista kokoustiloista erillään, jolloin muista kokoustiloista poikkeavat käyttöajat tai näkymät tiloista voidaan mahdollisesti ottaa paremmin huomioon.

Saamelaiskäräjien ylin päättävä elin 21-jäseninen käräjien kokous pitää 4-5 istuntoa vuodessa. Parlamenttisali tulee suunnitella arvokkaaksi tilaksi, jossa on otettu huomioon myös median tarpeet. Käräjien täysistuntoihin on myös yleisöllä pääsy. Parlamenttisalia voidaan käyttää myös muuhun, erikseen harkittavaan toimintaan, esim. muiden alkuperäiskansojen organisaatioiden kokouspaikkana, jolloin esim. tulkkausmahdollisuutta voidaan käyttää hyväksi.

Tulkkauksen järjestämiseen tulee olla mahdollisuus paitsi parlamenttisalissa, myös auditoriossa ja mahdollisesti muissakin tiloissa. Tulkkeja tarvitaan enimmillään kahdeksan. Saamelaisalueen koulutuskeskus järjestää tulkkauskoulutusta. Lisäksi tulkkausta voidaan tarvita virtuaaliopetus- ja videoneuvottelutilanteissa.

Muita kokoustiloja Saamelaiskäräjät käyttää hallituksen, lautakuntien, työ- ja ohjausryhmien kokouksiin sekä viranomais- ja henkilöstöneuvotteluihin. Myös saamelaisyhdistykset (mm. SámiSoster) tarvitsevat kokoustiloja.

Arkisto- ja varastotilat

Arkistotilat suunnitellaan Saamelaiskäräjien omaan käyttöön. Päätearkiston tulee olla arkistomääräysten (Valtionarkiston yleinen ohje no 4/ 1984, www.narc.fi/ ohjeet) mukaista tilaa. Uudet ohjeet ovat suunnitteilla ja ilmestynevät vuoden 2007 aikana. Päätearkisto voidaan tarvittaessa jakaa erillisiin osiin lukittavilla hyllyillä tai kevyillä seinillä, jolloin osaa tilasta voidaan vuokrata esim. saamelaisyhdistysten tarpeisiin. Vaalimateriaalia sisältävä osa päätearkistosta tulee olla erikseen lukittavissa. Päätearkisto voidaan sijoittaa Saamelaiskäräjien hallintotiloista erilleen, mutta arkiston tulee olla helposti käytettävissä esim. vaalien aikana.

Lähivarastojen lisäksi tarvitaan myös muuta varastotilaa, jonka käyttö, sijainti ja jakaminen osiin tarkentuvat suunnittelun yhteydessä.

7.3 Saamelaisyhdistysten tilat

SámiSoster ja Sámi Duodji

Toiminnalle varataan toimistotyötiloja sekä Sámi Duodjille lisäksi myyntinäyttelytilaa. Näyttelytila sijoitetaan aula- ja yhteistilojen yhteyteen. Sosiaalityötiloina ja toimistotyön aputiloina käytetään Saamelaiskäräjien tai talon yhteistiloja erikseen sovittavalla tavalla. Arkistotiloista erotetaan tarvittaessa lukittavat hyllyt yhdistysten tarpeisiin.

7.4 Saamelaisalueen koulutuskeskuksen tilat

Opetus ja tutkimus

Kieltenopetuksen, mediaopetuksen ja virtuaaliopetuksen resurssikeskuksen henkilökunnan tarpeisiin varataan toimistotilaa. Osaa tilasta voidaan vaihtoehtoisesti käyttää opetustilana tai oppilaiden itsenäisen opiskelun tilana. Luokkatilat palvelevat sekä em. opetusta että Saamelaismusiikkikeskuksen teoriaopetusta. Kielistudiossa on kieltenopetuksen lisäksi mahdollisuus suorittaa virallisia kielitutkintoja. Studiotilat oheistiloineen ovat sekä mediaopetuksen että musiikinopetuksen käytössä. Musii-

kinopetuksen toimisto- ja opettajien tilat vuokrataan Saamelaiskäräjien yhteistiloista, koska opettajat ovat ainakin osittain Saamelaiskäräjien hallinnoiman Saamelaismusiikkikeskuksen henkilökuntaa. Musiikinopetuksen henkilökunnan määrä on esitetty Saamelaiskäräjien otsikon alla.

Auditoriotilaa käytetään mm. mediaopetuksessa: elokuvien katsominen on tärkeä opetusmetodi. Auditoriota tarvitaan myös vieraileville luennoitsijoille, yhteisluentoihin sekä uusien opetusmenetelmien kehittämiseen (kertomaperinteen oraltraditio, alkuperäiskansojen opetusmenetelmät jne.). Monitoimitilaa käytetään mediaopetukseen (tilan muunneltavuus, mahdollisuus monikamera-ajoihin jne.) sekä vapaamuotoisena opetustilana.

Studio, äänitarkkaamo ja laulukoppi varustetaan kelluvalla lattialla. Median ja musiikin opetustilat on suunniteltava akustiikan- musiikin- ja av-asiantuntijoiden kanssa.

7.5 Inarin saamelaiskirjasto

Inarin saamelaiskirjasto on inarilaisia kokoava ja yhdistävä tila. Nykyisessä Inarin sivukirjastossa käy päivittäin noin 50 asiakasta. Kirjasto ATK-pisteineen on tärkeä etenkin opiskelijoiden, mutta myös muiden kyläläisten tiedonhaun kannalta. Kirjaston aukioloajat voivat poiketa rakennuksen muista käyttöajoista, joten sijainti sisäänkäynnin ja neuvonnan lähellä on suotava. Lehtien luku voi päiväsaikaan laajeta myös aulan puolelle. Kunnan pääkirjastossa Ivalossa on kirjavarasto ja kyläkeskusten välillä kulkee kirjastoauto kaksi kertaa viikossa ja toimittaa tilatut kirjat, joten laajemmalle kirjojen säilytystilalle ei ole kunnan puolesta tarvetta.

Kirjastoon varataan tilat Saamelaisalueen koulutuskeskuksen opiskelijakirjastolle, tutkijatala mm. yliopistoyhteistyötä ja muuta tutkimustoimintaa varten sekä saamelaismusiikkiosasto kuuntelupisteineen. Saamelaiskäräjien oppimateriaalikeskus sijoitetaan kirjaston yhteyteen.

7.6 Yhteistilat

Aula- ja yleisötilat

Monitoimiaula on rakennuksen yleisötiloja kokoava, tapahtumien ja tilaisuuksien mukaan muotoutuva monikäyttötila, jonka ympärille keskittyvät kirjasto, ravintola, auditorio ja monitoimisali. Aula toimii yleisölämpönä auditoriolle ja monitoimisalille näissä järjestettävien tapahtumien aikana sekä näyttelytilana. Kirjaston lehtien luku ja ravintolasali voivat päiväsaikaan laajentua aulan puolelle, mutta e.m tilojen ilta- tai viikonloppukäytön aikana yhteys aulaan tulee olla myös suljettavissa. Aulan naulakko-tila mitoitetaan kooltaan yleisötapahtumien mukaan, mutta voi mielellään arkikäytössä olla aulatilaa laajennus. Kiinteiden naulakoiden määrä voidaan pitää vähäisenä ja tuoda tilaan suuria yleisötapahtumia varten siirrettäviä naulakoita.

Kiinteistövalvomon sijoittaminen aulatilojen yhteyteen yhdistää neuvonta- ja vahtimestaripalvelut kiinteistön valvontaan ja turvallisuuspalveluun.

Auditorio-, monitoimi- ja esiintymistilat

Auditorioilla on keskeinen merkitys, kun järjestetään eri puolelta maamme sekä koko pohjoiselta alueelta tulevia saamelaisia kokoavia kulttuuri- kokous- ja koulutustilaisuuksia. Saamelaismuseum / luontokeskus Siidassa on 80-paikkainen auditorio, joka on osoittautunut liian pieneksi ja teknisiltä ominaisuuksiltaan riittämättömäksi kyseisten tapahtumien järjestämiseen. Auditoriotilojen tarpeellisuudesta on tehty erillinen selvitys vuonna 2005. Selvityksen mukaan 80-600 osallistujan tapahtumia ja juhlia järjestettäisiin vuoden aikana n. 60-70 päivänä. Näiden lisäksi tilaa käyttää Saamelaisalueen koulutuskeskus. Siellä voidaan järjestää opetus-, tiedotus- ja juhlatilaisuuksia, elokuvien esitystilaisuuksia ja esim. tulkikoulutusta. Tilaa voidaan myös vuokrata kunnan sekä muiden toimijoiden tilaisuuksiin.

Auditorion tilasuunnittelussa on huomioitava monikäyttöisyyden vaatimukset: puhujatilaisuuksien sekä elokuva-, musiikki- ja teatteriesitysten järjestäminen. Istumapaikkoja tarvitaan 250-300 siten, että osa istuimista on kytkettäviä irtotuoleja. Auditoriossa tarvitaan tilavaraus siirrettäville tulkikopeille ja tekniset valmiudet tilaisuuksien välittämiseen muualle, esim. Pohjoismaihin. Kiinteä miksauspiste sijoitetaan katsomoon. Ääniteknisesti erityyppiset tilaisuudet edellyttävät akustista muunneltavuutta, esim. käännettävät akustiikkapaneelit. Elokuvaesityksiä varten tarvitaan valkokangas ja tila tulee olla pimennettävissä.

Näyttämö toimii tapahtumien välillä esiintymis- ja musiikin harjoitustilana. Näyttämö on perinteinen puulattainen esiintymistila takatiloineen, verhoineen ja valaisin- ja lavastekiskoineen. Auditorio-näyttämötiloista tulee olla yhteys monitoimisaliin, joka toimii esim. lehdistötilana ja lavastepajana. Monitoimisalia käytetään mediaopetuksessa, se mahdollistaa esim. monikameratyöskentelyn. Tilaa voidaan käyttää myös muina opetustiloina sekä vapaamuotoisen opiskelun tiloina. Monitoimisalissa voidaan järjestää myös näyttelyitä, pienimuotoisia messuja ja kokeellisia teatteriesityksiä sekä sitä voidaan vuokrata yksityistilaisuuksiin. Monitoimisali on pinnoiltaan pelkistetty ”karkea” tila, joka mahdollistaa laajan muunneltavuuden: näyttely- ja esiintymisympäristöt rakennetaan kuhunkin käyttöön erikseen. Monitoimisalin äänentoistolaitteet ovat siirrettävät. Tilassa on kokoontaittuva lava sekä katokiskot.

Auditorion ja monitoimisalin varastot jaetaan suunnitteluvaiheessa tarkoituksenmukaisella tavalla. Varastoissa säilytetään esim. puhujakorokkeita, lisäistuimia, siirrettäviä äänentoistolaitteita jne. sekä huolletaan laitteita. Näyttämö ja monitoimitila tarvitsevat lavasteiden ym. tavaran siirtoa varten erillisen uloskäynnin lastausovineen ja -pihoineen.

Auditorio-, monitoimi- ja esiintymistilat on suunniteltava akustiikan- musiikin- ja av-asiantuntijoiden kanssa. Valaistus- ja äänitekniikan ratkaisut tulee toteuttaa henkilöturvallisuus huomioon ottaen.

Pukeutumis-, peseytymis- ja lepotilat

Tilat ovat tapahtumien aikana esiintyjien käytössä, muulloin rakennuksen henkilökunnan käytössä, esim. suihkutilat palvelevat työmatkapyöräilijöitä. Tiloista tulee olla hyvä yhteys esiintyjälämpiöön ja monitoimisaliin. Lepohuonetta käytetään myös ensiaputilana tapahtumien yhteydessä ja sitä voidaan käyttää tarvittaessa esim. työterveyshoitajan tilana.

Rakennuksen palvelutilat

Saamen talon palveluyksikkö vastaa yhteistilojen markkinoinnista, myynnistä ja varauksista, huolehtii tapahtuma- ja kokousjärjestelyistä sekä hoitaa tekniikka-, informaatio- ja vahtimestaripalveluista. Tilojen tulee sijaita logistiikan kannalta tarkoituksenmukaisesti. Yksikkö tarvitsee toimisto-, varasto- ja kiinteistönhoidon tiloja. Talon varastotilaa tarvitaan kalusteille, siirrettäville naulakoille ja esim. näyttelyvitriineille sekä saapuvan tavaran välivarastointia varten. Varaston tulee sijaita sopivalla paikalla siten, että tavaroiden lastaus ja niiden siirtäminen käyttäjille toimii helposti ja joustavasti. Lisäksi tarvitaan tila toimistojätteen välivarastoinnille. Ongelmajätteille kuten loisteputkille, paristoille ja akuille tulee olla varastotilaa. Alueelle on sijoitettava nykyaikaisen lajittelun mahdollistava jättepiha. Sijoittelussa on otettava huomioon jätehuolto liikenteen turvallisuus ja toimivuus.

Kiinteistönhoidolle tarvitaan lämpimien tilojen lisäksi kylmää varastotilaa esim. piha-alueiden hoidossa tarvittavien välineiden säilytystä varten.

Ravintola

Ravintolatoiminta on tärkeää kokous- ja kongressitoiminnan järjestämiseksi ja ravintolalle on käyttöä myös henkilöstö- ja opiskelijaruokailun järjestämiseksi. Rakennuksessa työskentelevien henkilöiden määrän on suunniteltu olevan noin 65. Siidan ravintolakapasiteetti on nykyisellään riittämätön ja uuden kulttuurikeskuksen voidaan olettaa lisäävän asiakasmäärää. Ravintola voisi toimia myös saamelaisalueen koulutuskeskuksen ruokatalouden opiskelijoiden työharjoittelupaikkana erikseen sovittavalla tavalla. Keittiön mitoituksessa otetaan huomioon kulttuurikeskuksen mahdolliset tulevat laajennustarpeet.

Keittiö mitoitetaan valmistuskeittiöksi. Päiväkäytössä ravintolasali voi laajentua aulatilojen puolelle, mutta yhteys tulee olla suljettavissa ilta- ja viikonloppuaikoina, joten ravintola tarvitsee erillisen sisäänkäynnin ja omat asiakas-WC-tilat. Keittiön jäte- sekä muun tavaran lastaustilat tulee sijoittaa siten, että ne eivät häiritse rakennuksen muita toimintoja.

Väestönsuojatilat

Väestönsuojan rakentamisvelvollisuus koskee vähintään 600 m² kokoisia uudisrakennuksia, joissa työskennellään pysyvästi. Tontille rakennetaan S1-luokan väestönsuoja, joka rauhan aikana voi toimia esim. sosiaali- tai varastotilana, ei kuitenkaan päätearkistona. Väestönsuojien varsinaisen suojatilan mitoitus pinta-alaperusteisesti on 2% kerrosalasta. Väestönsuojaan sijoitettavat tilat sisältyvät huonetilaohjelmaan. Mitoitusperusteet on tarkistettava viranomaisilta.

7.7 Piha-alueet ja pysäköinti

Piha-alueet

Piha-alueiden suunnittelu on tehtävä huolellisesti ympäristöön ja maisemaan sopivaksi. Rakennuksen sijoittamistavan tontille toivotaan eheyttävän hajanaista kyläkuva. Pihapiiri on hyvin tärkeä elementti myös saamelaisessa rakennusperinteessä. Piha-alueiden suunnittelussa tulee myös ottaa huomioon paikalliset olosuhteet kuten pimeä ja luminen talvikausi, joka vaikuttaa mm. ulkovalaistukseen ja pihan huoltojärjestelyihin sekä lyhyt kasvukausi, minkä vuoksi esim. uudet puuistutukset ovat täysimittaisia vasta hyvin pitkän ajan kuluttua. Olemassa olevia puita kannattaa säilyttää mahdollisuuksien mukaan.

Piha-alueelle on varattava tilaa mahdollisen esiintymispaikan rakentamiselle ja otettava huomioon rakennuksen / rakennusten myöhemmät laajenemissuunnat.

Autopaikat ja pysäköinti

Asemakaavassa määritelty pysäköintipaikkojen vähimmäismäärä on 1 ap / 70 kem2 ja suurin sallittu rakennusoikeus 6000 kem2. Mikäli rakennusoikeutta käytetään noin 4700 kem2, tarvittava autopaikkamäärä on kaavan mukaan vähintään 67 ap. Mikäli myöhemmin käytetään tontin koko rakennusoikeus, pysäköintipaikkojen määrä nousee 86 paikkaan.

Saamelaiskulttuurikeskuksessa työskentelevien henkilöiden määrä on noin 65 henkilöä, joista osa työskentelee rakennuksessa projektiluonteisesti tai osa-aikaisesti. Suurin osa henkilökunnasta liikkuu autolla. Pysäköintitilaa tarvitaan myös Saamelaisalueen koulutuskeskuksen opiskelijoille sekä kulttuurikeskuksen asiakkaille, esim. kirjaston asiakkaat.

Kirjastoauto käy kahdesti viikossa lvalon päätoimipisteestä Inarin kirkonkylällä ja toimittaa samalla tilatut kirjat Inarin kirjaston sivutoimipisteeseen. Linja-autopaikkoja tarvitaan myös joidenkin kulttuurikeskuksessa järjestettävien tapahtumia tai matkailijoita varten.

Kulttuurikeskuksessa järjestetään myös mittavia kongresseja ja juhlia, joihin osallistuu jopa useita satoja henkilöitä. Kulttuurikeskuksen pysäköintialuetta ei kuitenkaan kannata viihtyisyys- ja maisemasyistä mitoittaa yksittäisten suurtapahtumien perusteella. Näissä tilanteissa pysäköinti tapahtuu poikkeusjärjestelyiden avulla, käyttäen hyväksi lähiympäristössä olevia vapaita pysäköintipaikkoja ja tienvarsipysäköintiä siellä, missä se on mahdollista. Voidaan myös harkita pysäköintiä kauemmas kirkonkylän keskustasta ja tarvittaessa järjestää sieltä siirtokuljetus kulttuurikeskukselle. Pysäköintijärjestelyistä voitaneen sopia myös Saamelaismuseum Siidan kanssa, jolla on pysäköintitilaa lähes 70 autolle sekä 8 linja-autopaikkaa.

Pysäköintipaikkoja varataan 75, joista 45 varustetaan lämmityspistokkeella henkilökuntaa varten. Linja-autopaikkoja varataan kolme. Lisäksi tarvitaan polkupyöräkatos mielellään henkilökunnan sosiaalitoimien tai opiskelijoiden kulkureittien läheisyyteen. Ajoneuvojen kulkureitit on suunniteltava siten, että liikenne on joustavaa ja turvallista myös suurtapahtumien yhteydessä ja että huoltoliikenne ei ole vaaraksi jalankulkuliikenteelle. Suuria yhtenäisiä pysäköintikenttiä on vältettävä.

Liite 5: Tilaohjelma

8 TILOJEN VÄLISET YHTEYDET, YHTEISKÄYTTÖ JA KÄYTTÖASTEET

8.1 Tilojen väliset yhteydet ja yhteiskäyttö

Rakennuksen keskeisiä tiloja ovat monitoimi- ja palveluaulan ympärille ryhmittyvät yleisötilat: esiintymis- ja monitoimitilat, kirjasto ja ravintola. Nämä tilat ovat tavallisten, eri-ikäisten saamelaisten kohtaamispaikkoja, saamen kielen elävän käytön ja sosiaalisten kontaktien solmimispaikkoja. Esiintymis- ja monitoimitiloja käytetään Saamelaiskäräjien järjestämään kulttuuritoimintaan ja tapahtumiin, Saamelaisalueen koulutuskeskuksen opetustiloina sekä kokouksiin, kongresseihin ja juhliin. Tiloja voidaan vuokrata myös talon ulkopuolisille toimijoille.

Hallinto- ja opetustilat ryhmittyvät omille alueilleen, kuitenkin niin, että toimistotilojen aputilojen (kopiointi- ja tulostustilat, taukotilat jne.) yhteiskäyttö on helppoa ja luontevaa. Neuvottelu- ja kokoustilat

sijoitetaan kokouskeskukseen. Tilat ovat kaikkien rakennuksen toimijoiden varattavissa ja lisäksi kokoustiloja voidaan vuokrata talon ulkopuoliseen käyttöön.

Median ja musiikin opetustilat ovat paitsi Saamelaisalueen koulutuskeskuksen, myös esim. Alkuperäiskansojen elokuvakeskuksen ja Saamelaisen lastenkulttuurikeskuksen käytössä.

Esiintymistilojen pukeutumis- ja peseytymistilat ovat arkisin esim. työmatkapyöräilijöiden käytössä.

Liite 6: Yhteyskaavio

8.2 Tilojen käyttöasteet

Saamelaiskäräjät

Hallintotilojen työpisteiden määrä on mitoitettu suunnitellun toiminnan ja henkilömäärän mukaisesti. Työ on enimmäkseen kokopäivätyötä, joten useimmille työntekijöille on varattu oma työpiste. Projektityöntekijöiden määrä ja työaika saattaa vaihdella ja osa toiminnasta on uutta, suunnitteilla olevaa. Projektityöntekijöille varattujen työpisteiden määrä on mitoitettu realistisesti. Projektien aikatauluja sovitellaan siten, että esimerkiksi saamelaiskäräjien vaalien on vapaita huonetiloja vaalityöntekijöiden käyttöön. Tiloja voidaan tarvittaessa vuokrata myös ulkopuolelle, esim. yhdistysten käyttöön.

Saamelaisalueen koulutuskeskus

Opetustilojen käytöstä on tehty erillinen käyttöastetarkastelu, joka on tämän asiakirjan liitteenä. Luokkatilojen käyttöasteet on määritelty korkeiksi, koska Saamelaiskulttuurikeskuksen yhteistiloissa on tarjolla myös muita opetukseen soveltuvia tiloja, joita voi käyttää uudistuvissa opetusmetodeissa, esim. monitoimisali, näyttämö- ja studiotilat.

Elokuva- esiintymis- ja kongressisali

Elokuva- esiintymis- ja kongressisalin (auditorio) käyttöä on selvitetty vuonna 2005. Selvityksen mukaan 80-600 osallistujan tapahtumia ja juhlia järjestettäisiin vuoden aikana n. 60-70 päivänä. Lisäksi Saamelaisalueen koulutuskeskus käyttää tilaa päivittäin opetukseensa (auditorio- ja studiotilojen yhteinen käyttöön tarvittava tuntimäärä on koulupäivisin n. 11 h), joten tilan kokonaiskäyttöasteen voidaan olettaa muodostuvan varsin korkeaksi.

Liite 7: Opetustilojen käyttöastetaulukko

9 TILOJEN TEKNISET OMINAISUUDET

9.1 Tekninen laatutaso, yleistä

Tavoitteena on toimiva, energiataloudellinen ja rakennuksen elinkaareen mukautuva talotekninen järjestelmä. Tilojen muuntojoustotavoitteet on otettava huomioon myös taloteknisessä suunnittelussa, esim. moduulijatteluna toimistotiloissa. Erikoistekniikkaa tarvitsevat tilat (esim. esiintymis- ja monitoimitilat, studiotilat jne.) on suunniteltava yhteistyössä musiikin ja akustiikan asiantuntijoiden kanssa. Esiintymis- ja opetustilojen, sekä neuvottelutilojen valaistusten tulee olla säädettävissä esitystekniikan vaatimusten mukaan.

Rakennus varustetaan palo- ja rikosilmoitusjärjestelmillä. Puhelinjärjestelmä tulee olla toteutettu yhteneväisenä (cat 6, UTP) yleiskaapelointina ATK-kaapeloinnin kanssa. Ryhmäkeskuksien yhteydessä liitännäismahdollisuus UPS-laitteelle. Sähkön johtoreitit tulee olla yhdistetty toimiviksi kokonaisuuksiksi ja niiden mitoituksessa on huomioitava myöhemmät laajennustarpeet.

Kokous- ja yhteiskäyttötiloja varten tarvitaan sähköinen varausjärjestelmä.

Ilmanvaihtokoneiden lukumäärä valitaan optimoidusti käyttäjien ja käyttötarkoitusten mukaan lämmön talteenotto huomioon ottaen. Sisäilmaston suunnittelussa tavoitteina ovat: sisäilmaluokka S2, emissioluokka M1, puhtausluokka P1 / P2

Tilojen laatutaso vastaa hyvää suomalaista laatutasoa sekä materiaalien että teknisten järjestelmien osalta. Teknistä laatutasoa ohjaa Senaatti-kiinteistöjen laatimat yleisohjeet rakennushankkeen ympäristövaikutus- ja talotekniikkatavoitteista.

AV-laitteiden ja -kalusteiden määrää ja laatua on selvitetty Decorat Oy:n 26.1.2004-päivätyssä esiselvityksessä. Selvitystä pidetään suunnittelun lähtökohtana ja sitä sovelletaan suunnittelun edetessä. AV-järjestelmistä tehdään käyttäjän toimesta selvitys suunnittelua varten.

10 SELVITYS TONTISTA

10.1 Sijainti ja kiinteistötiedot

Saamelaiskulttuurikeskukselle varattu tontti sijaitsee Inarin kirkonkylän keskustassa. Tontti rajoittuu pohjoisessa Juutuanjokeen, idässä Inarintiehen (valtatie 4, ”jäämeren käytävä”, valtakunnallisestikin tärkeä liikennekäytävä), etelässä Kittiläntiehen ja lännessä Kiianpuistoon ja asuintonttiin. Tontin kaakkoiskulmassa oleva Inarintien ja Kittiläntien risteys on tärkeä liikenteellinen solmukohta ja luoteiskulmassa on valtatie Juutuanjoen ylittävä silta.

Saamelaiskulttuurikeskuksen tontti on Inarin kirkonkylässä korttelissa 2, asemakaavassa määritellyn ohjeellisen tonttijaon mukaisella tontilla 3. Saamelaiskulttuurikeskuksen asemakaavan mukainen tontti muodostuu useasta nykyisen tonttijaon mukaisesta tontista tai niiden osista, jotka omistaa Inarin kunta. Tontti on kooltaan noin 3,58 ha.

Kiinteistötunnukset ovat:

148-402-26-0, 148-402-27-0, 148-402-90-8, 148-402-96-0

Tonteille on kiinteistöasitteena moottorikelkkailureitti (ei asemakaavamerkintää).

10.2 Kaavatilanne, asemakaava ja rakennusoikeus

Lapin liiton valtuusto on hyväksynyt Pohjois-Lapin maakuntakaavan 19.5.2006. Kaava on tällä hetkellä vahvistamismenettelyssä ympäristöministeriössä. Maakuntakaava ei ohita voimassa olevia yleis- tai asemakaavoja mutta se on otettava ohjeena huomioon niitä muutettaessa. Maakuntakaavaluonnoksessa Inarin kirkonkylä on merkitty saamelaiskulttuurin ja -hallinnon keskittymäksi sekä paikalliseen kulttuuriin tukeutuvaksi matkailun kehittämisalueeksi.

Alueella on oikeusvaikutukseton yleiskaava (hyväksytty 18.6.1981, ei esitetty valtuuston hyväksyttäväksi). Yleiskaavassa Inarin keskusta on taajamatoimintojen aluetta.

Saamelaiskulttuurikeskusta varten on tehty asemakaavamuutos vuonna 2003. Inarin kunta on parhaillaan uudistamassa kirkonkylän asemakaavaa, jonka alueella myös kulttuurikeskuksen tontti sijaitsee. Koska edellinen kaavamuutos tehtiin juuri Saamelaiskulttuurikeskuksen tarpeita varten, kunnan kaavoitusinsinööri Junttilan mukaan uudessa kaavamuutoksessa kulttuurikeskuksen tonttiin ei kohdistu muutospaineita. Kaavamuutoksen aikataulun mukaan kaava on kunnanvaltuuston hyväksymismenettelyssä marraskuussa 2007.

Voimassa olevassa asemakaavassa määritelty Saamelaiskulttuurikeskuksen tontti on yleisten rakennusten korttelialuetta ja sille saadaan rakentaa enintään kolmikerroksinen, 6000 k-m² kokoinen rakennus. Määrä on riittävä nyt suunnitellulle rakennukselle. Tarvittava rakennusoikeus tulee olemaan n. 4 300 kem².

Pysäköintipaikkojen sijainti on ohjeellinen. Autopaikkoja tulee rakentaa vähintään 1/70 k-m². Pääliittymä tontille on lännestä Pystykorvantieltä, mutta esim. huoltoajoa tai suurien yleisötapahtumien yhteydessä tapahtuvaa yleisöliikennettä varten on kaavassa merkitty ajoneuvoliittymän likimääräinen sijaintipaikka Kittiläntien varteen. Kaavassa on varattu kevyen liikenteen reitti rannan tuntumaan sekä ohjeelliset säilytettävän puuston alueet sekä joen että Kittiläntien puolelle.

Liite 8: Asemakaavakartta määräyksineen

10.3 Tontin ja ympäristön rakennuskanta

Inarin rakennuskannasta tuhoutui 85% lapin sodassa. Niinpä Saamelaiskulttuurikeskuksen tontin ja sen ympäristön vanhimmat rakennukset ovatkin jälleenrakennuskaudelta. Kylän arvokkainta raken-

nuskantaa edustaa valtatie vastakkaisella puolella oleva koulurakennus (1949). Tontilla sijaitseva terveystalo on rakennettu 1946-49 ja huonokuntoinen asuinkerrostalo on 1970-luvulta. Urheilukentän huoltorakennus on 1960-luvulta. Vinosti joen ja sillan vastapuolella on saamelaimuseo Siida, joka on rakennettu 1990-luvulla.

Alueen nykyinen rakennuskanta on epäyhtenäinen ja kyläkuva paikoin sekavan ja epämääräisen näköinen. Tavoitteena on, että uusi rakennus eheyttää kylämaisemaa, muodostaa kiintopisteen kylälle ja toimivan parin sekä Siidalle että kyläkuva nykyisin hallitsevalle koulurakennukselle.

Inarin kunta on sitoutunut siirtämään tontilla olevan urheilukentän, terveystalon ja päiväkodin toisaalle, purkamaan alueella olevan huonokuntoisen vuokrakerrostalon ja rakentamaan korvaavat asunnot muualle. Purkuaikataulu on toistaiseksi avoin, mikä on otettava huomioon rakennuksen sijoittelussa. Tontilla on kuitenkin riittävästi rakennuspinta-alaa, vaikka olemassa olevien rakennusten purku viivästyisi.

10.4 Tontin tekniset ominaisuudet

Tontista ei ole pohjatutkimusaineistoa. Rakennuspaikkavaihtoehtojen selvitystyössä oletetaan, että maanvarainen perustaminen voi olla mahdollista. Alustavat pohjatutkimukset tulee tehdä ennen arkkitehtuurikilpailun ohjelman laadintaa, jotta pohjaolosuhteet osataan ottaa suunnitelmissa huomioon.

Inarin kirkonkylän ympäristöstä on tehty luontoselvitys vuonna 2002. Inarinjärven vedenpintaa säännöstellään, mutta luontoselvityksen mukaan kirkonkylän kohdalla Juutuanjoen vedenkorkeus ei vaihtele merkittävästi.

Valtatie ja Juutuanjoen moottorikelkkareitti voivat aiheuttaa tontille jonkin verran melua. Kulttuurikeskusrakennuksen jalankulkuyhteyksien turvallisuuteen on kiinnitettävä huomiota.

Tontilla on sähkö- vesi- ja viemäriverkot olemassa oleville rakennuksille, mutta niiden kunto ja kapasiteetti on tarkistettava erikseen kulttuurikeskuksen tarpeita vastaavaksi. Inarin kirkonkylällä on viireillä kaukolämpöhanke. Kulttuurikeskus ja sen todennäköisesti mukanaan tuoma hotelli- ja muu lisärakentaminen voivat mahdollistaa kaukolämpöön liittymisen. Inarin kunta on sitoutunut maksamaan liittymismaksut osana kulttuurikeskushankkeen tukemista. Mikäli kaukolämpö ei toteudu tarvittavassa aikataulussa, joudutaan kulttuurikeskusta varten rakentamaan lämpökeskus, joka lisää kustannuksia n. 40 000 € (alv 0%) liitteenä olevaan tavoitehintalaskelmaan verrattuna.

10.5 Tontin maisemalliset ominaisuudet

Inarin kirkonkylän keskustan harvako kyläasutus myötäilee valtatie linjausta. Kylä keskittyy Juutuanjoen eteläpuolelle. Kyläkeskustan nykyinen maamerkki ja näkymien pääte on valtatie vastakkaisella puolella oleva koulurakennus. Joen pohjoispuolinen maisema on erämainen muutamia yksittäisiä rakennuksia lukuun ottamatta. Kulttuurikeskuksen tontin kohdalla joessa alkaa loiva koski. Tontti sijoittuu perinteisen asuinkentän alueelle.

Joen varsi on tuoretta kangasmaastoa ja Kittiläntien varsi kuivahkoa kangasta. Välissä on rakennettua aluetta. Joen rantatörmä on jyrkähkö, siten tasoitettu asuinkentän alue on muutaman metrin korkeammalla kuin metsäinen joenvarsi. Rantatörmällä kulkee soralla päällystetty Juutuanjoen retkeilypolku. Kulttuurikeskuksen tontin alueella kasvaa muutamia 200-300 vuotta vanhoja laajalatvuksisia mäntyjä, joista suojeluperusteet täyttävä yksilö sijoittuu Kiianpuiston puolelle. Puiden säilyttäminen on erittäin suotavaa, koska puut kasvavat hyvin hitaasti ja olemassa oleva puusto on asutuksen keskellä jo sopeutunut kulutukseen.

Tontilla olevat arkeologiset jäännökset

Juutuanjoen rannasta on havaittu joitakin kivistä asuinpaikkaan viittaavia löydöksiä. Tontin koillisnurkassa, sillan kupeessa on viitteitä historiallisen ajan asumuksen kivetystä perustuksesta. Löydökset eivät kuitenkaan muinaismuistolain suojelemissa kohteita eivätkä nykytiedon valossa edellytä muinaistieteellisiä lisätutkimuksia.

Liite 9: Valokuvia

11 TARVITTAVAT VIRANOMAISTOIMENPITEET

Tontin lohkomistoimitusta, jossa suunniteltu tontti muodostetaan rakentamis- ja kiinnityskelpoiseksi kiinteistöksi ei ole suoritettu. Toimituksen kestoksi arvioidaan 2-4 kuukautta.

Väestönsuojan mitoituserusteet on tarkistettava (pinta-alaperusteinen / henkilöperusteinen mitoit-
tus)

12 HANKKEEN LAAJUUS

12.1 Laajuustiedot

Hankkeen laajuusennuste on laskettu tilaohjelman pohjalta Haahtela-Kiiras tavoitehintamenetelmäl-
lä.

Tilaohjelman 9.5.2007- päivätyn mukainen ohjelma-ala on **3070 ohm2**, huoneistoalaennuste on **3830 htm2**, bruttoala-ennuste **4670 brm2** ja tilavuusennuste **20 550 m3**.

Hankkeen tilaohjelma on ryhmitelty toimintaa rahoittavien hallinnonalojen mukaan seuraavasti: oike-
usministeriön hallinnonala, opetusministeriön hallinnonalan kulttuuripolitiikan (OPM KUPO) ja ope-
tusministeriön koulutuspolitiikan (OPM KTPO) toimialat:

	ohm2	htm2	%	brm2	m3
OM	1 065	1 310	34,43	1 678	6 500
OPM, KUPO	1 630	1 985	52,17	2 392	11 850
OPM, KTPO	375	510	13,40	600	2 200
YHTEENSÄ	3 070	3 805	100,00	4 670	20 550

ohm2 = ohjelma-ala

htm2 = huoneistoala = ohm2 + käytävät + ei-kantavat väliseinät

Huoneistoalojen jakaumaa laskettaessa on otettu huomioon tilaryhmien erilaiset käytävätilarpeet:
suuret huonetilat tarvitsevat suhteessa vähemmän käytäväpinta-alaa ja esim. tilaohjelmaan sisältyvä
monitoimiala toimii osittain esiintymistilojen kulkureittinä. Normaali toimistotila voidaan puolestaan
suunnitella varsin tehokkaaksi.

12.2 Vertailu edelliseen tilaohjelmaan

Saamelaiskulttuurikeskuksen toimikunnan mietinnön (2005) liitteenä olleen 24.2.2005-päivätyn tila-
ohjelman ohjelmapinta-ala oli yhteensä 3580 ohm2 ja arvioitu huoneistoala 4547 htm2. Erotus on
510 ohm2 ja 742 htm2. Erotus on saatu aikaan tehostamalla tilojen yhteiskäyttöä (esim. toimistoapu-
tilat, henkilökunnan sosiaalitilat, monitoimisali, jne.) ja luopumalla joistakin ei-välttämättömistä tiloista
(kuntosali, tanssin harjoitustila), käyttöastetarkastelulla (Saamelaisalueen koulutuskeskus) sekä ti-
lamitoituksen uudelleentarkastelulla.

13 HANKKEEN KUSTANNUKSET

13.1 Rakennuskustannukset, laskentaperusteet ja kustannusjako

Hankkeen rakennuskustannukset on arvioitu Haahtela-Kiiras tavoitehintamenetelmällä kustannusta-
sossa 4/2007 ALV 0% laaditun tilaohjelman, laatu- ja varustetason, tontin ominaisuustietojen ja ole-
tetun rakennusajan perusteella.

Rakentamiskustannuksiin kuuluvat rakentamiseen, suunnitteluun, rakennuttamiseen, kiinteiden ka-
lusteiden, varusteiden ja laitteiden hankintaan liittyvät kustannukset.

Tavoitehinta hintatasossa 4/2007 on **11 600 000 €** (ALV 0%) eli 3778 €/ohm2, 3049 €/htm2 ja 2484 €/brm2. Kustannusmuistio on esitetty tämän asiakirjan liitteenä. Kustannuslaskelmassa on otettu huomioon 20-22 kk rakennusaika.

Tavoitehinnan hanketekijöinä on otettu huomioon mm. 860 000 € suuruinen toimintavarustus, joka sisältää mm. kiintokaluste- ja taidehankintoja, AV-varustusta (perustuu Decorat Oy:n 26.1.2004-päivätyyn esiselvitykseen) ja mahdollisen arkkitehtuurikilpailun järjestäminen.

Kustannukset on jyvitetty toimintaa rahoittavien hallinnonalojen mukaan seuraavasti: oikeusministeriön hallinnonala, opetusministeriön hallinnonalan kulttuuripolitiikan (OPM KUPO) ja opetusministeriön koulutuspolitiikan (OPM KTPO) toimialat:

A	Käyttäjän omien tilojen tavoitehinta. Sisältää siis vain itse tilojen tavoitehinnan.							
B	Aluetyöt, jotka jaettu käyttäjillä huoneistoalojen suhteessa.							
C	hissit, jaettuna htm2- suhteessa							
D	muut erillislisät, jaettuna htm2- suhteessa							
E	kaluste, taidehankinnat, jaettuna htm2- suhteessa = toimintavarustus							
F	hankkeen varaukset (kust.nousu, muutos- ja lisät.varaus) 4,7 %							
G	rakennuttajan kulut, jaettuna %- suhteessa 13,30 %							
	A	B	C	D	E	F	G	YHT.
OM	2 372 000	173 175	27 543	267 509	296 084	180 746	508 936	3 820 000
OPM, KUPO	4 055 000	262 406	41 735	405 347	448 647	300 433	845 947	6 370 000
OPM, KTPO	862 000	67 419	10 723	104 145	115 269	66 825	188 164	1 410 000
YHTEENSÄ	7 289 000	503 000	80 000	777 000	860 000	548 000	1 543 000	11 600 000

Laskelmassa on otettu huomioon liittymismaksu suunnitteilla olevaan kaukolämpölaitoksen kaukolämpöverkkoon. Mikäli kaukolämpölaitos ei toteudu, tulee hankkeeseen lisätä oma lämpökeskus, mikä lisää kustannuksia laskelmaan verrattuna n. 40 000 €.

Liite 10: Kustannusmuistio / tavoitehinta

Liite 11: Kustannusmuistio / hanketekijät

13.2 Tonttikustannukset

Inarin kunta on päättänyt luovuttaa (ns. urheilukentän alueen) tontin vastikkeetta saamelaiskulttuurikeskusrakennusta varten (tontin arvo 186 300 €, v. 2005). Tonttikustannukset ja muut Inarin kunnan taloudelliset vastuut sisältäen esim. kaavoituksesta ja kunnallistekniikan muutostarpeista johtuvat kustannukset, yht. 1 300 000 € eivät sisälly tavoitehintalaskelmaan.

13.3 Muut kustannukset

Irtokalusteet ja varusteet, ATK-laitteet, soitinhankinnat yms. sekä muuttokustannukset kuuluvat käyttäjän hankintaan, eivätkä sisälly tavoitehintalaskelmaan. Saamelaiskulttuurikeskuksen toimikunnan mietinnössä (2005) näiden kustannuksiksi oli arvioitu yhteensä 1 580 000 €.

13.4 Hankkeen rahoitus

Edellisen EU-ohjelmakauden varoista Saamelaiskäräjille on myönnetty avustusta kulttuurikeskuksen teknistä valmistelua ja sisällön suunnittelua koskevia projekteja varten, yhteensä 1,16 M €.

Hankkeen toteuttajana ja omistajana toimii Senaatti-kiinteistöt, joka vastaa hankkeen investoinnista ja perii toimijoilta investointiinsa perustuvaa vuokraa. Vuokrassa tullaan ottamaan huomioon hank-

keelle osoitettava EU-rahoitus käypää vuokranhintaa alentavana tekijänä. Lisäksi hintaa alentavat Inarin kunnan sitoumukset 1,3 M€.

Hankkeen EU-rahoitusta on valmisteltu Lapin liiton johdolla siten, että Saamelaiskulttuurikeskuksen tukikelpoisiin tiloihin ja kalusteisiin voidaan käyttää Lapin tavoite 2 -ohjelmarahoitusta (EAKR, Pohjois-Suomen kilpailukyky ja työllisyys –ohjelman 2007 - 2013) enintään 5,0 miljoonaa euroa, alv 22 %.

14 VUOKRAKUSTANNUKSET JA VUOKRAUS

Kulttuurikeskuksen vuokrakustannuksen voidaan em. kustannusarvion pohjalta arvioida olevan n. 1,1 M€/v. Tätä summaa korottavana tekijänä tulee olemaan toteutumisajankohdan rakennuskustannusindeksin nousutaso. Käyttäjien maksettavaksi tulevissa vuokrissa 1,1 M€/v -summaa alentaa rakennushankkeen investointiin saatava EU-rahoitus.

Saamelaiskäräjien ja Saamelaisalueen koulutuskeskuksen toiminta- ja vuokramenojen lisäyksiin tulisi valtion talousarviossa varautua hankkeen valmistumisajankohdasta lukien (aikaisintaan vuodesta 2011).

Hankkeen päävuokralaisena tulee toimimaan Saamelaiskäräjät, joille osoitetaan oikeusministeriön pääluokasta avustus hallintotilojen vuokriin ja opetusministeriön pääluokasta rakennuksen muiden tilojen vuokriin, kuitenkin vähennettynä sillä summalla, minkä Saamelaisalueen koulutuskeskus maksaa päävuokralaiselle omista tiloistaan.

Päävuokralaisen vastuulla on kulttuurikeskuksen yleistilojen käytön koordinointi ja edelleen vuokraus muille toimijoille (auditorio, kokoustilat, kahvila yms.). Nämä käyttökorvaukset päävuokralainen olisi oikeutettu käyttämään mainittujen yhteistilojen toimintajärjestelyjen ylläpitämiseen sekä yhteistilojen varusteiden huoltamiseen ja uusimiseen.

Arvonlisäverojen vaikutukset kuluihin ja maksuihin on selvitettävä erikseen.

15 HANKKEEN AIKATAULU

15.1 Hankkeen tavoiteaikataulu

Strategialähtöinen tila- ja toimintasuunnitelma on nyt laadittu hankesuunnitelmatasoisena. Suunnitelma mahdollistaa suunnittelijavalinnan käynnistämisen. Suunnitelma sopii myös arkkitehtuurikilpailun lähtömateriaaliksi, mikä nopeuttaa mahdollisen kilpailun käynnistämistä.

Projektin tavoiteaikataulun mukainen kesto on 35 kuukautta. Projektiaikataulu lähtee tilanteesta, jolloin mahdollinen arkkitehtuurikilpailu on ratkaistu. Aikataulussa on oletettu, että kilpailu on toteutettu kaksivaiheisena. Tällöin suunnitteluvaiheesta on voitu jättää luonnossuunnittelun L1-vaihe pois, koska arkkitehtuurikilpailu tuottaa lähes L1-tasoiset suunnitelmat. Mikäli arkkitehtuurikilpailua ei järjestetä, luonnossuunnittelulle varattua aikaa on pidennettävä.

Hankkeen erityisluonne tuottanee tavanomaisesta poikkeavia ratkaisuja, mikä vaikuttaa pidentävästi tarvittavaan rakennusaikaan. Pohjoisen alueen luonnonolosuhteista sekä niiden kustannusvaikutuksista johtuen on järkevintä aloittaa rakennustyöt keväällä. Perinteistä urakkamallia käytettäessä suunnitelmien tulee siten olla valmiit rakennusvuotta edeltävän vuoden lopussa.

Myönteisen hankepäätöksen jälkeen, tulisi mahdollisen arkkitehtuurikilpailun ohjelma-asiakirjojen laadinta käynnistää välittömästi. Kilpailun ja sen järjestämiseen tarvittava aika on noin 6 kk.

Nopeimmillaan hanke toteutuisi seuraavasti: arkkitehtuurikilpailu vuonna 2007, suunnittelu vuonna 2008 ja toteutus 2009-2010, jolloin hanke olisi valmis vuoden 2011 alkaessa. Tämä edellyttää, että hankkeen käsittely raha-asianvaliokunnassa ja neuvottelut Senaatti-kiinteistöjen kanssa voidaan ajoittaa samaan ajankohtaan arkkitehtuurikilpailun kanssa. Mikäli päätöksenteko tai suunnittelun aloittaminen viivästyy, siirtyy myös hankkeen valmistuminen.

Liite 12: Projektiaikataulu

15.2 Päätöksenteko

Sikäli kun valtioneuvoston tasolla syntyy hanketta koskevat päätökset, käsitellään investointi Se-naatti-kiinteistöjen hallituksessa sekä vuokrasopimukset valtioneuvoston raha-asiainvalidiokunnassa säännösten edellyttämällä tavalla. Nämä toimenpiteet nivelletään tarvittavassa määrin hankkeen suunnitteluun ja mahdolliseen arkkitehtuurikilpailuun.

16 LIITTEET

1. Yhdyshenkilöiden yhteystiedot
2. Pinta-alakäsitteitä
3. Toimitilaturvallisuuden huomioonottaminen
4. Esimerkkityöpiste
5. Tilaohjelma
6. Yhteyskaavio
7. Opetustilojen käyttöastetaulukko
8. Asemakaavakartta määräyksineen
9. Valokuvia
10. Kustannusmuistio / tavoitehintaa
11. Kustannusmuistio / hanketekijät
12. Projektiaikataulu

PINTA-ALAKÄSITTEITÄ

hum2

HUONEALA = huoneen pinta-ala, jonka rajoina huonetta ympäröivien seinien pinnat tai niiden ajateltu jatke. Huonealoja ja yhteenlaskettua huonealaa käytetään mm. kustannusarvion laatimisen yhteydessä.

---

ohm2

OHJELMA-ALA = toimintaan tarvittavien huoneitten ja tilojen pinta-ala.

Käsitettä käytetään vain ohjelmointivaiheessa, kun ei vielä ole konkreettisia suunnitelmia.

Ohjelma-alaan ei lasketa käytävien, porrashuoneiden, teknisten tilojen tai rakenteiden pinta-alaa.

hym2

HYÖTYALA (= ohjelma-ala)

Suunnitelmasta tai rakennuksesta mitattu, toimintaan tarvittavien, huoneiden ja tilojen pinta-ala.

Hyötയാalaan ei lasketa käytävien, porrashuoneiden, teknisten tilojen tai rakenteiden pinta-alaa.

---

htm2

HUONEISTOALA = hyötയാala (tai ohjelma-ala) + käytävät, kevyet väliseinät ja sisäiset portaat.

(usein sama kuin vuokrapinta-ala)

---

brm2

BRUTTOALA = hyötയാala (tai ohjelma-ala) + käytävät, kevyet väliseinät, porrashuoneet, tekniset tilat sekä rakenteiden ja hormien ala.

Kuvaa koko rakennuksen laajuutta.

Bruttoala voidaan laskea kerrostasoalojen summana.

ktm2

KERROSTASOALA = kerrostason pinta-ala, jonka rajoina ovat kerrostasoa ympäröivien ulkoseinien ulkopinnat tai niiden ajateltu jatke.

Kerrostasoala lasketaan rakennuksen kaikille kerrostasoille niiden sijainnista ja käyttötarkoituksista riippumatta. Ulla-

kolla ja kellarikerroksessa kerrostaso muodostuu vain niiden huoneiden osalta, joilla on suunniteltu käyttötarkoitus

esim. ilmanvaihtokonehuone. Esim. yläpohjan ja vesikaton väliin jäävä käyttämätön tila korkeudesta riippumatta ei ole kerrostasoa.

---

kem2

KERROSALA = käytettävissä oleva/käytetty rakennusoikeus

Tontin tai rakennuspaikan kerrosalalla tarkoitetaan sille rakennettaviksi sallittujen rakennusten yhteenlaskettua kerrosalaa (MRL 132/1999, 115 §, 1. mom.).

Rakennuksen kerrosalaan luetaan kerrosten alat ulkoseinien ulkopinnan mukaan laskettuina ja se kellarikerroksen tai ullakon ala, johon sijoitetaan tai voidaan näiden tilojen sijainnista, yhteyksistä, koosta, valoisuudesta ja muista ominaisuuksista päätellen sijoittaa rakennuksen pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisia tiloja.

Jos ulkoseinän paksuus on enemmän kuin 250 mm, saa rakennuksen kerrosala ylittää rakennettavaksi sallitun kerrosalan tästä aiheutuvan pinta-alan verran (3. mom.). Momentti 3. koskee 1.1.2000 jälkeen vahvistettuja asemakaavoja. Käsitettä käytetään kaavoituksessa, rakennusluvista, kiinteistöjen arviokirjoissa, jne.

- henkilöstön ja asiakkaiden turvallisuus
- omaisuuden suojaaminen.

1(4)

SUOSITUS

30.12.1998

TOIMITILATURVALLISUUDEN HUOMIOONOTTAMINEN
VALTIONHALLINNOSSA

1 YLEISTÄ

Tämän suosituksen tarkoituksena on selvittää turvallisuusnäkökohtien huomioonotta-
mista eräänä perusvaatimuksena heti alkuvaiheessa, kun toimitilojen hankintaa ryhdytään
suunnittelemaan. Tarkoituksena on yhdenmukaistaa turvallisuusjärjestelyjen toteutta-
mista sekä auttaa oikean suojaustason määrittämisessä kussakin kohteessa. Rakenteelli-
sia ja muita materiaalisia toimitilaturvallisuusjärjestelyjä toteutetaan tapauskohtaisesti
harkittavassa laajuudessa uudisrakentamisen ja peruskorjauksen yhteydessä sekä tiloja
hankittaessa ja vuokrattaessa.

2 ENNALTAEHKÄISEVÄ TURVALLISUUSTOIMINTA

Ennaltaehkäisevällä turvallisuustoiminnalla pyritään minimoimaan riskitekijöiden ja uh-
katilanteiden vaikutus. Turvallisuustoiminta voidaan jakaa seuraaviin osa-alueisiin:

- henkilöstöturvallisuus
- tietoturvallisuus
- toimitilaturvallisuus

Henkilöstöturvallisuuteen vaikuttavat oman henkilöstön luotettavuus ja asennoituminen
turvallisuuskysymyksiin sekä turvallisuuskoulutus.

Tietoturvallisuus on asiantila, jossa tiedot, tietojärjestelmät ja niitä tukevat palvelut on
asianmukaisesti turvattu sekä normaali- että poikkeusoloissa hallinnollisten, teknisten ja
muiden toimenpiteiden avulla. Se on myös väline, jolla osaltaan varmistetaan se, että
toiminnalle sekä sen tuottavuudelle, taloudellisuuudelle ja vaikuttavuudelle asetetut ta-
voitteet saavutetaan eikä toiminnalle aiheudu haitallisia vaikutuksia.

Toimitilaturvallisuuteen kuuluvat asiakkaiden valvonta, oman henkilöstön liikkumisen
ohjaaminen, henkilöllinen valvonta, tekniset valvontalaitteistot, rakenteelliset suojaukset
ja erikoistilat.

Toimitilaturvallisuuden keskeiset osa-alueet ovat:

- tietojen suojele
- yhteiskunnan kannalta tärkeiden toimintojen turvallisuus (esim. viestili-
kenne, energianjakelu)

Toimitilojen turvallisuusjärjestelyjen peruslähdekohtana on kiinteistön osastointi, joka pe-
rustuu ns. kehäajatteluun eli osastot muodostavat turvallisuusteknisesti jaoteltuja vyöhyk-
keitä. Muita turvallisuusjärjestelyihin liittyviä toimenpiteitä ovat rakenteellinen suojaus, tekni-
set valvontalaitteistot ja henkilöllinen valvonta.

Rakenteellisella suojauksella, kuten aitaamalla alue, valitsemalla kulkureitit ja ovien
lukitusjärjestelmä, käyttämällä oikein valittuja ovi-, ikkuna-, seinä-, lattia- ja kattoraken-
teita ja tilojen järkevällä ryhmitteilyllä pyritään estämään väkivaltainen tunkeutuminen,
murtautuminen, omaisuuden vahingoittaminen sekä vahingonkoston ja rikosten aiheutu-
minen suojattavassa kohteessa. Lisäksi em. toimenpitein ohjataan kulkua rakennukses-
sa.

Valvontalaitteistolla (eli elektronisilla turvajärjestelmillä, joita ovat mm. kulunvalvonta-
, rikosilmoitus- ja valvontavideojärjestelmät) ohjataan kiinteistössä tapahtuvaa kulke-
mistä ja pyritään saamaan mahdollisimman nopeasti hälytystieto suojattavaan kohteeseen
kohdistuvasta murtautumisesta, tunkeutumisesta tai niiden yrityksistä. Valvontalaitteistot
täydentävät ja helpottavat valvontahenkilöstön työtä.

Valvontalaitteistojen tiedot ja hälytykset keskitetään joko kiinteistössä olevaan (**paikal-
lisvalvomoon**) tai kiinteistön ulkopuolella sijaisevaan **kaukovalvomoon**.

Valvontahenkilöstön tehtävänä on hoitaa henkilöllinen valvonta ja huolehtia turvajär-
jestelmien toiminnasta sekä seurata valvontalaitteiston tuottamaa tietoa. Hälytystilan-
teissa valvontahenkilöstö ryhtyy tilanteen vaatimiin toimenpiteisiin.

SUOJAUSLUOKAT

Valtion toimitilojen suojaus jaetaan neljään eri luokkaan seuraavasti:

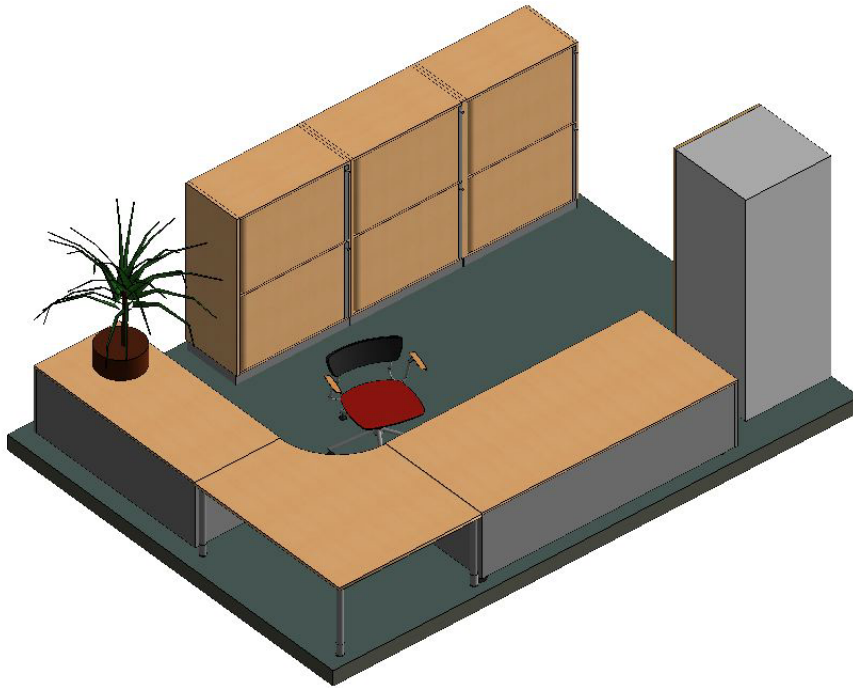
- 1 Perussuojaus
- 2 Tehostettu perussuojaus
- 3 Erityissuojaus
- 4 Täyssuojaus

Luokassa 1 pyritään yksinkertaisilla rakenteellisilla perusratkaisuilla aikaansaamaan tar-
peisiin nähden riittävä kokonaisturvallisuus.

Luokassa 2 käytetään valvontalaitteistoja ja henkilöllistä valvontaa rakenteellisen suoja-
uksen ohella.

Luokassa 3 käytetään jo merkittävästi turvallisuustekniikkaa.

Luokan 4 täyssuojattu kiinteistö pitää sisällään paljon rakenteellisia erikoisratkaisuja ja
turvallisuustekniikkaa. Turvallisuusvaateet ovat olennainen osa kiinteistön suunnittelus-
sa.

ESIMERKKITYÖHUONE/ TYÖPISTE

Yhden hengen esimerkkityöpisteessä / työhuoneessa

- tilaa n. 10 m²
- n. 1600 korkeissa säilyttimissä vähintään $3 \times 4 \times 0,8 = 9,5$ hm säilytystilaa
- vaatekaappi, lukittava
- laatikostoja vähintään 1 kpl / työpiste
- pistorasiat vähintään $3 \times 3 + \text{ATK } 2 \times 2$ pistotulpalle

Muuntojousto

- työpisteet tulee suunnitella tilallisesti ja teknisesti siten, että ne ovat mahdollisimman hyvin muutettavissa yksilötyöhuoneista ryhmätyöhuoneiksi ja päinvastoin

SAAMELAISKULTTUURIKESKUS										TILA OHJELMA	15.5.2007
perustuu 24.2.2005 päivättyyn tilaohjelmaan											
		henkilö mitoit. henk. nyt v.2010	tiloja, kpl	á ohm2	ohm ² yht.	ohm ²			OM	OPM KUPO	OPM KTPO
HANKE YHTEENSÄ											
SAAMELAISKÄRÄJÄT						40	hiöä		1095	ohm2	0
sisältää Lapin lääninhallituksen tilat											
Yleinen toimisto						14	20		280		
Puheenjohtaja	1	1	1	20	20						
Puheenjohtajan sihteeri	1	1	1	10	10						
Hallintopäällikkö	1	1	1	20	20						
Hallintopäällikön sihteeri	1	1	1	10	10						
Puheenjohtajan erityisavustaja	0	1	1	10	10						
Lakimiessihteeri	1	1	1	10	10						
Kulttuurisihteeri	1	1	1	10	10						
Sosiaali- ja terveyssihteeri	1	1	1	10	10						
Ympäristösihteeri	0	1	1	10	10						
Tiedotus- ja kansväl. asioid. sihteeri	0	1	1	10	10						
Taloussihteeri	1	1	1	10	10						
Toimistosihteerit	1	2	2	10	20						
Projektiyöntekijät	5	7	7	10	70						
Lähiparastot					40						
Lähineuvottelutila			1	20	20						
Koulutus- ja oppimateriaalitoinisto						3	4		115		
Koulutussihteeri	1	1	1	10	10						
Oppimateriaalisihteerit	1	2	2	10	20						
Toimistosihteeri	1	1	1	10	10						
Näyttely- ja esittelytilat			1	15	15						
Pakkaamo/lähetämö			1	20	20						
Kirja- ja av-varastot			1	40	40						

	henkil öt	mitoit. henk. v. 2010	tiloja, kpl	á ohm2	ohm2	ohm2 yht.		OM	OPM KUPO	OPM KTPO
	nyt									
Kielitoimisto	2	5				50		50		
Kääntäjä, pohjoissaame	1	1	1	10	10					
Kääntäjä, inarinsaame		1	1	10	10					
Kääntäjä, koltansaame		1	1	10	10					
Kieliturvasihteeri	1	1	1	10	10					
Toimistos sihteeri		1	1	10	10					
Käräjien yhteistilat	0	4				140		140		
Projektiyöntekijät		3	3	10	30		esim. Saamelaismusiikkikeskus			
Kopiointi, fax ja lomakevarasto			1	20	20		sis. postilokerot, toimistojäteastiat			
Käsikirjasto			1	20	20					
ATK-suunnittelija	0	1	1	10	10		Kulunvalvotu tila			
ATK-huone			1	10	10		serveri, puh.keskus			
ATK-laittevarasto			1	10	10					
Ulkovaatenaalakko			1	3	3					
Taukotila			1	25	25		sis. keittokomero			
Henkilökunnan WC:tilat					10		jaetaan N/M; N: lokerikko- ja ehostustilaa			
Siivousskomero					2					
Lapin lääninhallitus	1	1				15		15		
Esittelijä	1	1	1	15	15		huoneessa paloturvakaappi			
P-S Sosiaalialan osaamiskesk.	1	2				20		20		
Toimistotilat	1	2	2	10	20					
Alkuperäiskansojen elokuvakeskus	1	3				55			55	
Toimistotilat	1	3	3	10	30					
Säilytystila filmeille, kylmä			1	10	10					
Säilytystila materiaaleille, lämmin			1	15	15					
Saamelainen lastenkulttuurikeskus	1	1				15			15	
Toimistotila	1	1	1	10	10					
Varasto			1	5	5					

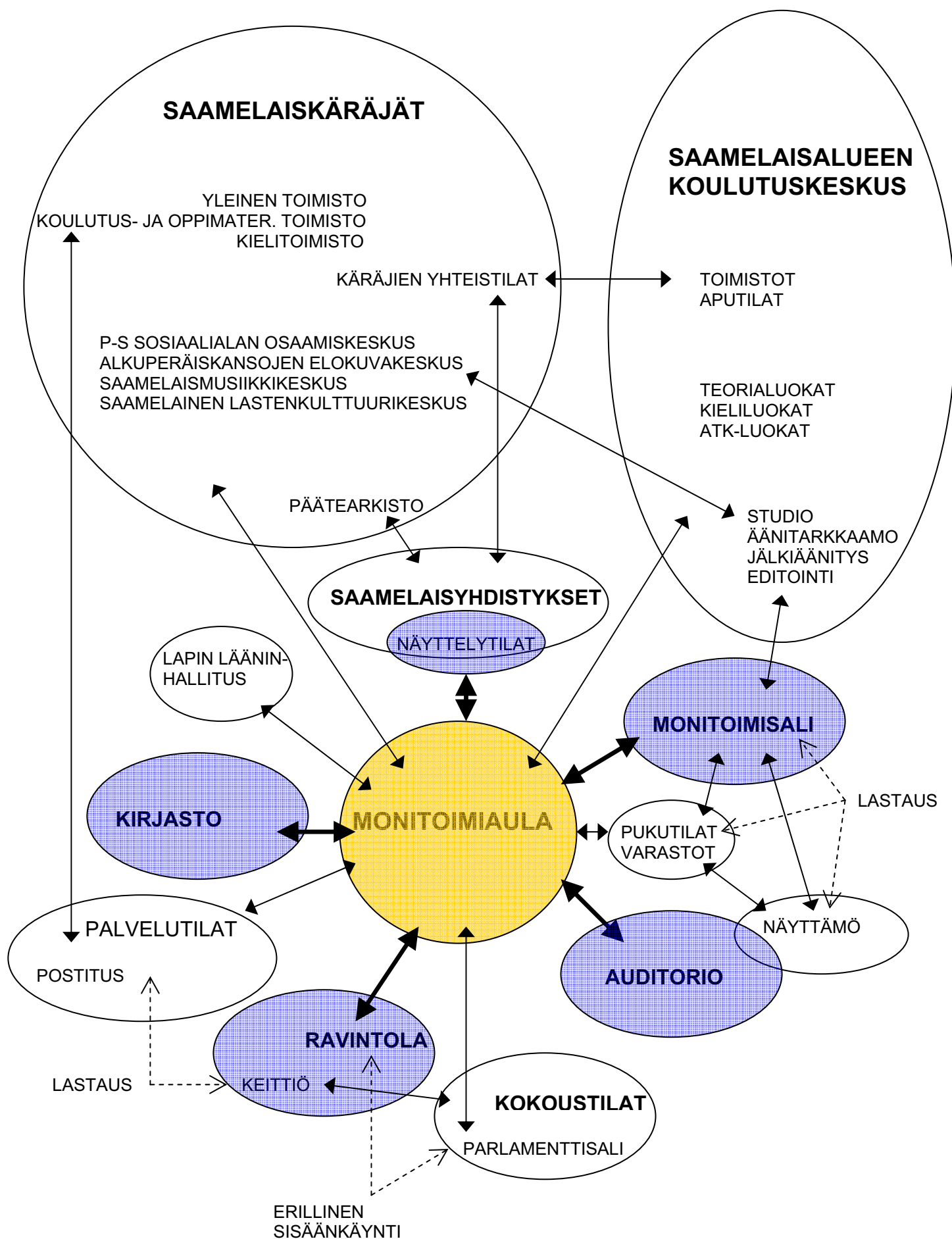

	henkilöt nyt	mitoit. henk. v. 2010	tiloja, kpl	á ohm2	ohm2 yht.		OM	OPM KUPO	OPM KTPO
Kokous- ja neuvottelutilat					345		345		
Saamelaiskäräjien parlamenttisali			1	150		tasalattia, edustavat materiaalit, siirrettävät äänestyslaitteet, videoneuv. valmius			
Tilavaraus tulkkaukselle (2 ohm2/tulkki)			8	2	16	siirrettävät tulkkauskopit ja laitteet 8 kpl			
Äänitarkkaamo			1	5	5				
Odotustila / kokousaula			1	20	20	sis. vaatenaulakon, vain kokouksiin osallistujille			
Kokoustilojen WC-tilat					10	sis. inva-WC:n			
Pukeutumistila			1	5	5				
Kokoustila, 15 henkeä			1	30	30	videoneuvotteluvalmius			
Kokoustila, 10 henkeä			1	20	20	videoneuvotteluvalmius			
Luottamusmiesten huone			1	15	15	2 työpistettä, lukittavat kaapit eri henkilöille			
Neuvottelutila / takahuone			1	35	35	sis. keittokomeron			
keittokomero + varastokaapit			1	5	5				
Pukuhuone			1	14	14				
Pesuhuone			1	10	10				
Löylyhuone			1	8	8				
Saunan WC-tila					2				
Arkisto- ja varastotilat					60		60		
Pätearkisto			1	30	30	liukuhylyt, EI120, n.400 j:n			
Varastotilaa, Saamelaiskäräjät			1	30	30	jaetaan tarvittaessa osiin			
SAAMELAISYHDISTYKSET		6	hlöä		80	ohm2	40	40	0
Sámi Soster ry		4			40		40		
Toimistotila	2	3	3	10	30				
Toimistotila, projektityöntekijä	1	1	1	10	10				
Sámi Duodji ry		2			40			40	
Toimistotila	2	2	2	10	20				
Myyntinäyttelytilat			1	20	20	aulatilojen yhteydessä			

	henkilöt nyt	mitoit. henk. v. 2010	tiloja, kpl	á ohm2	ohm2	ohm2 yht.		OM	OPM KUPO	OPM KTPO
SAAMELAISALUEEN KOULUTUSKESKUS										
		12	hloa			375	ohm2	0	0	375
Opetus ja tutkimus		12				375	kielet, kulttuuri, AV-opetus			375
Toimistotila		2	2	10	20					
Toimistotila		2	1	20	20					
Ryhmätyöhuone / opetustila		4	1	15	15		omatoiminen opiskelu / pienryhmät			
Teorialuokka		3	1	42	42		virtuaaliopetusmahdollisuus, jaettavissa kahtia			
Teorialuokka, ATK / mediaopetus			1	25	25					
kieli- / ATK-luokka			1	25	25					
Kielistudio			1	30	30		kielitutkintokelpoinen			
Studio			1	60	60		hyötykorkeus väh. 4,5m, äänieristys			
Äänitarkkaamo			1	25	25		äänieristys			
Laulukoppi, jälkiäänitystila			1	6	6		studiotilojen yhteydessä, äänieristys, näköyhteys			
Editointi			1	30	30		käyttää myös elokuvakeskus			
Varastot			1	30	30					
Musiikinopetuksen varasto			1	15	15		perinnesoitimet ym			
ATK-suunnittelija	1	1	1	10	10		Saamelaiskäräjien ATK-tilan yhteydessä			
Ulkovaatteet /opisk. lokerikot			1	5	5					
Oppilaiden WC:t					5					
Inva-WC					5					
Henkilökunnan WC:t					5					
Siivouskomero					2					

	henkil öt	mitoit. henk.	tiloja, kpl	ä ohm ²	ohm ² yht.		OM	OPM KUPO	OPM KTPO
	nyt	v.2010							
INARIN SAAMELAISKIRJASTO									
		2	hiöä		205	ohm ²	0	205	0
Kirjastotilat		2			205			205	
Henkilökunnan työtilat	1	2	1	17	17	sisältää varatun aineiston hyllyn			
Henkilökunnan WC			1	3	3				
Aikuisten osasto			1	65	65	sisältää lukupaikat			
Lasten ja nuorten osasto			1	38	38	sisältää lukupaikat			
Lainauspiste			1	10	10	sis. 2 ATK-pistettä aineiston selaamiseen			
ATK-työpisteet			2	2,5	5				
Lehdet ja lukupaikat			1	10	10	lukupaikat laajenevat aulaan			
Opiskelijakirjasto			1	35	35	sis. opiskelijoiden lukupaikat			
Tutkitilat			1	7	7				
Saamelaismusiikkikirjasto				15	15	sis. kuuntelupisteet			
Saamelaiskäräjien oppimateriaalitoimiston näyttelytilat (15 m ²)kirjaston yhteydessä (kts koulutus- ja oppimateriaalitoimisto)									
YHTEISKÄYTTÖTILAT									
	4	hiöä		1315	ohm ²		0	1315	0
Aula- ja yleisötilat					290			290	
Monitoimi- ja palvelutila (aula)			1	200	200	aula,näyttely,lehtiluku ym.			
Kiinteistövalvomo ja neuvontavahtim.			1	15	15				
Naulakotilat			1	30	30	aulan yhteyteen			
Yleisö-WC-tilat				35	35	15 m ² /miehet + 20 m ² / naiset			
Lastenhoitotila ja inva-WC				10	10				
Esiintymis- ja monitoimitilat					655			655	
Elokuva-, esiintymis- ja kongressisali			1	300	300	nouseva katsomo, musiikkiesitykset, elokuvat ym.			
Projektorihuone			1	10	10	äänieristetty			
AV-tekniiikka, miksaus			1	10	10	kiinteä alue salitilassa, suojakaide			
Näyttämö			1	100	100	sis. näyttämän takatilat yhteys monitoimitsalliin			
						"karkea tila":monikamerakuvaus, lavastepaja, lehdistö, rakenneoltavat näytellyt, vapaamuot.opetustilia, siirrett. äänentoistolaitteet			
Monitoimisali			1	140	140				
Monitoimisalin varasto			1	20	20				
Esiintyjälämpio			1	30	30	yhteys pukutiloihin			
Esiintyjälämpion WC-tilat				5	5				
Näyttämön varastot *)			1	40	40				

	henkil. öt	mitoit. henk. v. 2010	tiloja, kpl	á ohm2	ohm2	ohm2 yht.		OM	OPM KUPO	OPM KTPO
Pukeutumis-, peseytymis- ja lepotilat	nyt					60				
Pukuhuoneet *)			2	15	30				60	
Peseytymis- ja WC-tilat *)			2	10	20					
Lepuhuone			1	10	10		vesipiste, ensiapuvarustus			
Rakennuksen palvelutilat		4				125				
Saamen Talon palveluysikön työtilat		4	4	10	40		sisältää postitustilan, yhteys kirjojen postitukseen		125	
Kiinteistönhoitajan tila			1	10	10		käynti ulkoa			
Siivouskeskus			1	15	15					
Talon varastot *)					40		kalusteet, näyttelyvarusteet, irtonaulakot jne			
Toimistojätteen välivarasto			1	10	10					
Ristiinkytenttilat					10		jaetaan tarkoituksenmuk. osiin			
Ravintola		2				185			185	
Ruokailutila			1	80	80		laajenee aulatiloihin, suljettavissa			
Valmistuskeittiö varastoineen		2	1	80	80		sis. siivous, tiskaus, jätekyölmö jne			
Keittiön puku-, pesu-, wc-tilat					15					
Asiakas-WC					10		sis. inva-WC:n			
Väestönsuoja									0	
2 % kerrosalasta					94					
+väestönsuojan laitteilat										
*) väestönsuojaan mahdollisesti sijoitettavia tiloja, esim.										
Talon varastot *)					40					
Pukuhuoneet *)					30					
Peseytymis- ja WC-tilat *)					20					
					90					

SAKK opetustilojen käyttöasteet																	
koulupäiviä /vuosi	190																
1 ov = 40 tunnin työpanos																	
opetuksen jakautuminen																	
	ov/ vuosi*)	opisk. määrä (max)	teoria- op. %	tunteja / koulu- päivä	pienryh- mä- op. %	tunteja / koulu- päivä	kieli- studio- op. %	tunteja / koulu- päivä	etä- opet. virtu%	tunteja / koulu- päivä	muissa tiloissa %	tunteja / koulu- päivä	missä?	tunteja / koulu- päivä yht			
Saamen kielen ja kulttuurin linja																	
Muu kuin kieliopetuksen osuus																	
Yleissivistävä koulutus																	
Medialinja	40	12	35	2,95	35	2,95					30	2,53	1,2,3)	8,42			
Pohjoisten kielten linja	40	12	30	2,53	10	0,84	40	3,37	10	0,84	10	0,84	1)	8,42			
Korkea-asteen linja	40	12	10	0,84			20	1,68	60	5,05	10	0,84	1)	8,42			
Kielten opetus																	
Saamen kieli																	
Aikuisten yleissivistävä koulutus	1	12	30	0,06	20	0,04	30	0,06	10	0,02	10	0,02		0,21			
Pohjoisten kielten linja	20	12	30	1,26	10	0,42	40	1,68	10	0,42	10	0,42		4,21			
Saamea vieraskielisille	6	12	30	0,38	10	0,13	40	0,51	10	0,13	10	0,13		1,26			
Pohjois-Saamen kielitutk. johtava koulut.	10	12	40	0,84			40	0,84	20	0,42				2,11			
Inarinsaamen kurssi	6	12	30	0,38	10	0,13	40	0,51	10	0,13	10	0,13		1,26			
Saamen kielen perusopinnot																	
Käsi- ja taideteollisuuden perustutkinto	10	12	30	0,63	20	0,42	30	0,63	10	0,21	10	0,21		2,11			
Luonto- ja ympäristöalan perustutkinto	1,0	12	30	0,06	20	0,04	30	0,06	10	0,02	10	0,02		0,21			
Eräopaskoulutus	1	12	30	0,06	20	0,04	30	0,06	10	0,02	10	0,02		0,21			
Lähihoitajakoulutus	6	12	30	0,36	20	0,24	30	0,36	10	0,12	10	0,12		1,19			
Liiketalouden perustutkinto	1	12	30	0,06	20	0,04	30	0,06	10	0,02	10	0,02		0,21			
Tietojenkäsittelyn perustutkinto	1	12	30	0,06	20	0,04	30	0,06	10	0,02	10	0,02		0,21			
Ruokatalouden perustutkinto	1	12	30	0,06	20	0,04	30	0,06	10	0,02	10	0,02		0,21			
Matkailun perustutkinto	1	12	30	0,06	20	0,04	30	0,06	10	0,02	10	0,02		0,21			
Suomen kieli																	
Äidinkielenä	10	12	60	1,26	20	0,42			10	0,21	10	0,21		2,11			
Vieraana kielenä ulkomaalaisille (käsityö)	4	12	30	0,25	20	0,17	30	0,25	10	0,08	10	0,08		0,84			
Englannin kieli																	
Perustutkintokoulutus	10,0	12	30	0,63	20	0,42	30	0,63	10	0,21	10	0,21		2,11			
Eräopaskoulutus	4	12	30	0,25	20	0,17	30	0,25	10	0,08	10	0,08		0,84			
Ruotsin kieli																	
Perustutkintokoulutus	10,0	12	30	0,63	20	0,42	30	0,63	10	0,21	10	0,21		2,11			
Eräopaskoulutus	2	12	30	0,13	20	0,08	30	0,13	10	0,04	10	0,04		0,42			
				0,00													
Venäjän kieli (vapaasti valittava)	1	12	30		10	0,02	40	0,08	10	0,02	10	0,02		0,15			
Norjan kieli (vapaastivalittavat)	1	12	30	0,06	10	0,0211	40	0,08	10	0,02	10	0,02		0,21			
Tuntimäärät ilman musiikki- ja tulkikoulutusta				13,83		7,14		12,08		8,35		6,25		47,66			
				173 %		89 %		151 %		104 %							
Musiikin opetus																	
	40		40	3,37	20	1,68					40	3,37	1,2,4)	8,42			
Muut kurssit																	
Tulkikoulutus																	
3 lähiop.kurssia/vuosi (3-viikk.)	9		10	0,19	10	0,19	40	0,76			50	0,95	1,3)	2,08			
1 momu-kurssi/vuosi (4-viikk.)	4		10	0,08	10	0,08	20	0,17	10	0,08	50	0,42	1,3)	0,84			
				3,64		1,96		0,93		0,08		4,74		11,35			
Kaikki tunnit yhteensä																	
				17,47		9,10		13,011		8,44		10,98					
Tilojen määrä				2		1		2		1							
Käyttöasteet kokonaan 8h klo 8-17																	
				109 %		114 %		81 %		105 %							
*) kielten opinnot perustutkintokoulutuksessa/tutkinto																	
linjat alkavat pääsääntöisesti joka vuosi																	
1) auditorio, 2) editointi, 3) studio, 4) leikkaamo																	

TERVEYSASEMA

ASUINRAKENNUS

URHEILUKENTTÄ LOUNAASTA

NÄKYMÄ KOILLISEEN KOHTI SIIDAA

RANTAPUISTO KOHTI JUUTUANJOEN SILTAA

VANHA KANSAKOULU

ISS Proko Oy
 Tapio Holopainen
 RTa

Saamelaiskulttuurikeskus

Muistio 15.05.2007

Tilaohjelman 15.05.2007 tavoitehintaa, sekä tavoitehinnan jakautuminen käyttäjille: OM OPM, kupo ja OPM, ktpo

Inari

Taku 2005

Laajuus

Hankkeen em. suunnitelman pinta- alat:

	ohm2	htm2	%	brm2	m3
OM	1 065	1 310	34,43	1 678	6 500
OPM, KUPO	1 630	1 985	52,17	2 392	11 850
OPM, KTPO	375	510	13,40	600	2 200
YHTEENSÄ	3 070	3 805	100,00	4 670	20 550

ohm2 ohjelma-ala

htm2 huoneistoala = ohm2 + käytävät + ei-kantavat väliseinät

Tavoitehintaa (ALV 0 %)

Hankkeen em. ohjelman, sekärakennuspaikan olosuhteiden mukainen tavoitehintaa hintatasossa 4/ 2007 on:

Tavoitehinnat käyttäjille on laskettu seuraavasti.

- A Käyttäjän omien tilojen tavoitehintaa. Sisältää siis vain itse tilojen tavoitehinnan.
- B Alueyöt, jotka jaettu käyttäjillä huoneistoalojen suhteessa.
- C hissit, jaettuna htm2- suhteessa
- D muut erillislisät, jaettuna htm2- suhteessa
- E kaluste, taidehankinnat, jaettuna htm2- suhteessa = toimintavarustus
- F hankkeen varaukset (kust.nousu, muutos- ja lisät.varaus) 4,7 %
- G rakennuttajan kulut, jaettuna %- suhteessa 13,30 %

	A	B	C	D	E	F	G	YHT.
OM	2 372 000	173 175	27 543	267 509	296 084	180 746	508 936	3 820 000
OPM, KUPO	4 055 000	262 406	41 735	405 347	448 647	300 433	845 947	6 370 000
OPM, KTPO	862 000	67 419	10 723	104 145	115 269	66 825	188 164	1 410 000
YHTEENSÄ	7 289 000	503 000	80 000	777 000	860 000	548 000	1 543 000	11 600 000

ISS Proko Oy
Tapio Holopainen
RTa

Muistio 15.05.2007

Saamelaiskulttuurikeskus

Toimikunnan mietinnön ja 2005:7, sekä huonetilaohjelman
15.05.2007 mukainen tavoitehinta.

Inari

Taku 2005

Laajuus

Hankkeen laajuus on 3 070 hym2, 3 805 ohm2, 4 670 brm2 ja 20 550 m3.

Tavoitehinta (ALV 0 %)

Hankkeen em. mietinnön, sekä huonetilaohjelman, 15.05.2007 mukainen
tavoitehinta hintatasossa 4 / 2007 on 11 600 000 €, eli 3 778 €/ hym2,
3 049 €/htm2 ja 2 484 €/ brm2.

Hanketekijöinä on otettu huomioon:

ulkopuoliset rakenteet	110 000
ulkopuoliset varusteet	22 000
perustamislisäkustannus	0
ulkovalaisuus, autolämpöolpat	20 000
asfaltti	70 000
muut pintarakenteet, laatta, istutukset	110 000
rakennusten purkutyö	200 000
ulkoilmanäyttämö, varaus	110 000
Arktinen puisto, varaus	130 000
Vss	93 m2, lisäkustannus
hissit	1
hissit	1
tietotekniikkajohdotus:	
dataverkko	20 000
rikosilmoitus	15 000
videovalvonta	15 000
kulunvalvonta	15 000
paloilmoitus	35 000
Av- järjestelmä	150 000
turva, johdotuksen lisäksi	140 000
jäähdytys, toimitot	140 000
jäähdytys, salit, kokous, näyttely, ruokailu	110 000

jäähdytys, luokat, kirjasto	40 000
arkkitehtuurilisäkustannus +10 % B2:sta	590 000
Lvi, lisäkustannus, varaus	110 000
sähkölisäkustannus, varaus	80 000
rakennusaikainen kustannusnousuvaraus +1,2 (2,7 %)	130 000
muutos- ja lisätyövaraus + 2,5 % (3,5 %)	225 000
kalustehankinta, varaus	993 000 €
taidehankinnat, varaus	110 000
arkkitehtikilpailukustannus	200 000
suunnittelu ja tutkimukset	907 000
rakennuttaminen ja valvonta	398 000

Käyttäjähankinnat (eivät sisälly tavoitehintaan):

kalustehankinnat (pöydät, tuolit, verhot), sivu 18	1 400 000
käyttäjäkohtaiset Av- kalusteet, sivu 18	100 000
soitinhanhinnat, sivu 18	80 000

Inarin kunnan taloudelliset sitoumukset,
(eivät sisälly tavoitehintaan) :

	1 300 000
--	-----------

